

To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

► B **DIREKTIVA 2003/87/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**
z dne 13. oktobra 2003
o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v ► M9 Uniji ◀ in
o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES
(Besedilo velja za EGP)
(UL L 275, 25.10.2003, str. 32)

spremenjena z:

			Uradni list		
		št.	stran	datum	
► <u>M1</u>	Direktiva 2004/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004	L 338	18	13.11.2004	
► <u>M2</u>	Direktiva 2008/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008	L 8	3	13.1.2009	
► <u>M3</u>	Uredba (ES) št. 219/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009	L 87	109	31.3.2009	
► <u>M4</u>	Direktiva 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009	L 140	63	5.6.2009	
► <u>M5</u>	Sklep št. 1359/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013	L 343	1	19.12.2013	
► <u>M6</u>	Uredba (EU) št. 421/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014	L 129	1	30.4.2014	
► <u>M7</u>	Sklep (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015	L 264	1	9.10.2015	
► <u>M8</u>	Uredba (EU) 2017/2392 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2017	L 350	7	29.12.2017	
► <u>M9</u>	Direktiva (EU) 2018/410 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2018	L 76	3	19.3.2018	
► <u>M10</u>	Delegirani sklep Komisije (EU) 2020/1071 z dne 18. maja 2020	L 234	16	21.7.2020	
► <u>M11</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1416 z dne 17. junija 2021	L 305	1	31.8.2021	
► <u>M12</u>	Sklep (EU) 2023/136 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. januarja 2023	L 19	1	20.1.2023	
► <u>M13</u>	Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023	L 63	1	28.2.2023	

spremenjena z:

► <u>A1</u>	Pristopne pogodba Hrvaške (2012)	L 112	21	24.4.2012
-------------	----------------------------------	-------	----	-----------

popravljen z:

► <u>C1</u>	Popravek, UL L 140, 14.5.2014, str. 177 (421/2014)
-------------	--

▼ B**DIREKTIVA 2003/87/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**

z dne 13. oktobra 2003

o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v ►M9 Uniji ◄ in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES

(Besedilo velja za EGP)

▼ M2

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

▼ B*Člen 1***Predmet**

Ta direktiva vzpostavlja sistem trgovanja s pravicami do emisij toplogrednih plinov v ►M9 Uniji ◄ (v nadaljnjem besedilu „►M9 EU ETS ◄“), da bi pospešila zmanjšanje emisij toplogrednih plinov na stroškovno in ekonomsko učinkovit način.

▼ M4

Ta direktiva predvideva tudi povečano zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da bi prispevala k stopnji zmanjšanja, ki se iz znanstvenega vidika šteje za nujno za preprečevanje nevarnih sprememb podnebja.

Ta direktiva prav tako predpisuje določbe za oceno in izvajanje strožjih zavez ►M9 Unije ◄ za zmanjšanje emisij, ki presegajo 20 %, ki naj se uporabljajo, ko bo ►M9 Unija ◄ potrdila mednarodni sporazum o podnebnih spremembah za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki naj presega zahteve iz člena 9, na kar kaže zaveza o 30 % zmanjšanju, ki je bila sprejeta na zasedanju Evropskega sveta marca 2007.

▼ B*Člen 2***Področje uporabe**

1. Ta direktiva se uporablja za emisije iz dejavnosti, naštetih v Prilogi I, in toplogredne pline, našete v Prilogi II.

2. Ta direktiva se uporablja brez poseganja v kakršne koli zahteve na podlagi Direktive 96/61/ES.

▼ M2

3. Uporaba te direktive za gibraltarsko letališče ne posega v zadevni pravni položaj Kraljevine Španije in Združenega kraljestva v zvezi s sporom glede suverenosti nad ozemljem, na katerem je letališče.

▼B*Člen 3***Opredelitve pojmov**

V tej direktivi izraz:

- (a) „pravica“ pomeni pravico do emisij ene tone ekvivalenta ogljikovega dioksida v določenem obdobju ter velja le za namene izpolnjevanja zahtev te direktive in je prenosljiva v skladu z določbami te direktive;

▼M2

- (b) „emisije“ pomeni izpust toplogrednih plinov v ozračje iz virov v napravi ali izpust plinov, navedenih za dejavnost iz Priloge I, iz zrakoplova, ki izvaja letalsko dejavnost iz te priloge;

▼M4

- (c) „toplogredni plini“ pomeni pline iz Priloge II ter druge plinske sestavine ozračja, tako naravne kot antropogene, ki absorbirajo in ponovno oddajajo infrardeče sevanje;

▼B

- (d) „dovoljenje za emisije toplogrednih plinov“ pomeni dovoljenje, izdano v skladu s členoma 5 in 6;
- (e) „naprava“ pomeni nepremično tehnično enoto, kjer poteka ena ali več dejavnosti, ki so navedene v Prilogi I, in katere koli z njimi neposredno povezane dejavnosti, ki so tehnično povezane z dejavnostmi, ki se izvajajo na tem mestu in bi lahko vplivale na emisije in onesnaževanje okolja;
- (f) „upravljavec“ pomeni vsako osebo, ki upravlja ali nadzoruje napravo ali na katero je bilo, če je to predvideno v nacionalni zakonodaji, preneseno odločilno gospodarsko razpolaganje v zvezi s tehničnim delovanjem naprave;
- (g) „oseba“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo;

▼M9

- (h) „nov udeleženec“ pomeni vsako napravo, ki izvaja eno ali več dejavnosti iz Priloge I, ki je dovoljenje za emisije toplogrednih plinov prvič pridobila v obdobju, ki se začne od treh mesecev pred rokom za predložitev seznama iz člena 11(1) in konča tri mesece pred iztekom roka za oddajo naslednjega seznama v skladu z navedenim členom;

▼B

- (i) „javnost“ pomeni eno ali več oseb ter, v skladu z nacionalno zakonodajo ali prakso, združenja, organizacije ali skupine oseb;
- (j) „tona ekvivalenta ogljikovega dioksida“ pomeni eno metrično tono ogljikovega dioksida (CO₂) ali količino katerega koli drugega toplogrednega plina iz Priloge II, ki ima enak potencial segrevanja ozračja;

▼ **M1**

- (k) „Pogodbenica iz Priloge I“ pomeni pogodbenico s seznama v Prilogi I k Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC), kakor je določeno v členu 1(7) Kjotskega protokola, ki je ratificirala Kjotski protokol;
- (l) „projektna dejavnost“ pomeni projektno dejavnost, ki jo odobri ena ali več pogodbenic iz Priloge I v skladu s členom 6 ali členom 12 Kjotskega protokola in odločitvami, sprejetimi na podlagi UNFCCC ali Kjotskega protokola;
- (m) „enota zmanjšanja emisij“ oz. „ERU“ pomeni enoto, izdano na podlagi člena 6 Kjotskega protokola in odločitev, sprejetih na podlagi UNFCCC ali Kjotskega protokola;
- (n) „potrjeno zmanjšanje emisije“ ali „CER“ pomeni enoto, izdano na podlagi člena 12 Kjotskega protokola in odločitev, sprejetih na podlagi UNFCCC ali Kjotskega protokola;

▼ **M2**

- (o) „operator zrakoplova“ pomeni osebo, ki upravlja z zrakoplovom med izvajanjem letalske dejavnosti iz Priloge I, ali lastnika zrakoplova, kadar lastnik zrakoplova identitete te osebe ne pozna ali je ne navede;
- (p) „operator komercialnega zračnega prometa“ pomeni operatorja, ki javnosti proti plačilu zagotavlja redne ali izredne storitve zračnega prometa za prevoz potnikov, tovora ali poštnih pošiljk;
- (q) „država članica upravljavka“ pomeni državo članico, ki je odgovorna za upravljanje ► **M9** EU ETS ◀ v zvezi z operatorjem zrakoplova v skladu s členom 18a;
- (r) „pripisane emisije iz letalstva“ pomeni emisije iz vseh letov v okviru letalskih dejavnosti iz Priloge I, tj. odhodov iz letališč na ozemlju države članice in prihodov na ta letališča iz tretje države;
- (s) „zgodovinske emisije iz letalstva“ pomeni povprečje letnih emisij v koledarskih letih 2004, 2005 in 2006 iz zrakoplovov, ki izvajajo letalske dejavnosti iz Priloge I;

▼ **M4**

- (t) „zgorevanje“ pomeni oksidacijo goriv ne glede na to, kako se toplota, električna ali mehanska energija, proizvedene s tem postopkom, uporabljajo in vse druge neposredno povezane dejavnosti, vključno s čiščenjem odpadnih plinov;
- (u) „proizvajalec električne energije“ pomeni napravo, ki 1. januarja 2005 ali po tem datumu proizvaja električno energijo za prodajo tretjim stranem in v kateri se ne izvaja nobena od dejavnosti, naštetih v Prilogi I, razen „zgorevanje goriva“.

▼ **M2**

POGLAVJE II

LETALSTVO

*Člen 3a***Področje uporabe**

Določbe tega poglavja se uporabljajo za dodelitev in izdajo pravic v zvezi z letalskimi dejavnostmi iz Priloge I.

*Člen 3b***Letalske dejavnosti**

Komisija do 2. avgusta 2009 v skladu ► **M9** s postopkom pregleda iz člena 22a(2) ◀ pripravi smernice o podrobni razlagi letalskih dejavnosti, navedenih v Prilogi I.

*Člen 3c***Skupna količina pravic za letalstvo**

1. Za obdobje od 1. januarja 2012 do 31. decembra 2012 je skupna količina pravic, ki se dodeli operatorjem zrakoplovov, enaka 97 % zgodovinskih emisij iz letalstva.

2. Za obdobje iz ► **M9** člen 13 ◀, ki se začne 1. januarja 2013, in za vsako nadaljnje obdobje, če ni nobene spremembe na podlagi pregleda iz člena 30(4), je skupna količina pravic, ki se dodeli operatorjem zrakoplovov, enaka 95 % zgodovinskih emisij iz letalstva, pomnoženih s številom let v obdobju.

Ta delež se lahko pregleda v okviru splošnega pregleda te direktive.

3. Komisija v skladu s členom 30(4) pregleda skupno količino pravic, ki se dodeli operatorjem zrakoplovov.

▼ **M8**

3a. Za vsako dodelitev pravic za letalske dejavnosti na letališča v državah zunaj Evropskega gospodarskega prostora (EGP) in z njih po 31. decembru 2023 se opravi pregled iz člena 28b.

▼ **M2**

4. Komisija do 2. avgusta 2009 sprejme odločitev o zgodovinskih emisijah iz letalstva na podlagi najzanesljivejših podatkov, vključno z ocenami pridobljenimi iz dejanskih informacij o prometu. To odločitev obravnava v odboru iz člena 23(1).

*Člen 3d***Metoda dodelitve pravic za letalstvo z dražbo**

1. V obdobju iz člena 3c(1) se 15 % pravic ponudi na dražbi.

▼ **M8**

2. Od 1. januarja 2013 se 15 % pravic ponudi na dražbi. Komisija opravi študijo o zmožnosti letalskega sektorja, da stroške CO₂ prenese na svoje stranke, v zvezi z EU ETS in globalnim tržnim ukrepom, ki ga je razvila Mednarodna organizacija civilnega letalstva (ICAO). V študiji oceni zmožnost letalskega sektorja, da prenese strošek potrebnih enot emisij, pri čemer se ta primerja z industrijami in energetskega sektorjem, z namenom priprave predloga za povečanje deleža prodaje na dražbi v skladu s pregledom iz člena 28b(2), pri čemer upošteva analizo prenesenih stroškov, prilagoditev drugim sektorjem in konkurenčnost med različnimi načini prevoza.

▼ **M9**

3. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive glede podrobne ureditve prodaje pravic s strani držav članic za letalstvo v skladu z odstavkoma 1 in 2 tega člena ali členom 3f(8). Število pravic, ki jih v vsakem obdobju na dražbi ponudi vsaka država članica, je sorazmerno z njenim deležem vseh pripisanih emisij iz letalstva vseh držav članic v referenčnem letu, ki so bile sporočene v skladu s členom 14(3) in preverjene v skladu s členom 15. Referenčno leto za obdobje iz člena 3c(1) je leto 2010, za vsako nadaljnje obdobje iz člena 3c pa koledarsko leto, ki se konča 24 mesecev pred začetkom obdobja, na katerega se dražba nanaša. Z delegiranimi akti se zagotovi spoštovanje načel iz prvega pododstavka člena 10(4).

▼ **M8**

4. Vse prihodke, pridobljene s prodajo pravic na dražbi, bi bilo treba uporabiti za obvladovanje podnebnih sprememb v Uniji in tretjih državah, med drugim za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, za prilagajanje na vplive podnebnih sprememb v Uniji in tretjih državah, zlasti državah v razvoju, za financiranje raziskav in razvoja za ublažitev in prilagajanje, tudi in zlasti na področjih letalstva in letalskega prometa, za zmanjšanje emisij s prometom z nizkimi emisijami ter za kritje stroškov v zvezi z upravljanjem EU ETS. Prihodke z dražbe bi bilo treba uporabiti tudi za financiranje skupnih projektov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz letalstva, kot so skupno podjetje za raziskave o upravljanju zračnega prometa enotnega evropskega neba (SESAR) in skupne tehnološke pobude za čisto nebo ter vse druge pobude, ki omogočajo vsesplošno uporabo naprav GNSS za satelitsko navigacijo in interoperabilne zmogljivosti v vseh državah članicah, zlasti projekte, ki izboljšujejo infrastrukturo za zračno plovbo, zagotavljanje storitev zračne plovbe in uporabo zračnega prostora. Prihodki z dražbe se smejo uporabiti tudi za financiranje prispevkov v Svetovni sklad za energetske učinkovitost in obnovljive vire energije ter ukrepov za preprečevanje krčenja gozdov. Države članice, ki uporabljajo te prihodke za sofinanciranje raziskav in inovacij, namenijo posebno pozornost programom ali pobudam v okviru devetega okvirnega programa za raziskave (FP9). Preglednost uporabe prihodkov, pridobljenih s prodajo pravic na dražbi na podlagi te direktive, je bistvena za izpolnjevanje zavez Unije.

▼M8

Države članice obvestijo Komisijo o ukrepih, sprejetih na podlagi prvega pododstavka tega odstavka.

▼M2

5. Informacije, predložene Komisiji na podlagi te direktive, držav članic ne razrešujejo obveznosti uradnega obveščanja iz člena 88(3) Pogodbe.

*Člen 3e***Dodeljevanje in izdaja pravic operatorjem zrakoplovov**

1. Vsak operator zrakoplova lahko za vsako obdobje iz člena 3c zaprosi za dodelitev pravic, ki se dodelijo brezplačno. Vlogo lahko vloži tako, da pristojnemu organu države članice upravljavke predloži preverjene podatke o tonskih kilometrih za letalske dejavnosti iz Priloge I, ki jih je ta operator zrakoplova opravil v letu spremljanja. Leto spremljanja je za namene tega člena koledarsko leto, ki se konča 24 mesecev pred začetkom obdobja, na katerega se vloga nanaša, v skladu s prilogama IV in V, ali leto 2010 za obdobje iz člena 3c(1). Vlogo je treba vložiti najmanj 21 mesecev pred začetkom obdobja, na katerega se nanaša, ali do 31. marca 2011 za obdobje iz člena 3c(1).

2. Država članica Komisiji najmanj 18 mesecev pred začetkom obdobja, na katerega se vloga nanaša, ali do 30. junija 2011 za obdobje iz člena 3c(1) predloži vloge, ki jih je prejela v skladu z odstavkom 1.

3. Komisija najpozneje 15 mesecev pred začetkom vsakega obdobja iz člena 3c(2) ali do 30. septembra 2011 za obdobje iz člena 3c(1) izračuna in sprejme odločitev, ki določa:

- (a) skupno količino pravic, ki se dodeli za navedeno obdobje v skladu s členom 3c;
- (b) število pravic za dražbo v navedenem obdobju v skladu s členom 3d;
- (c) število pravic v posebni rezervi za operatorje zrakoplova v navedenem obdobju v skladu s členom 3f(1);
- (d) število pravic, ki se brezplačno dodelijo v navedenem obdobju, tako da se od skupne količine pravic, določene pod točko (a), odšteje število pravic iz točk (b) in (c), in
- (e) referenčno merilo, ki se uporablja za brezplačno dodelitev pravic operatorjem zrakoplova, katerih vloge so bile Komisiji predložene v skladu z odstavkom 2.

Referenčno merilo iz točke (e), izraženo kot pravice na tonski kilometer, se izračuna tako, da se število pravic iz točke (d) deli z vsoto tonskih kilometrov iz vlog, predloženih Komisiji v skladu z odstavkom 2.

▼ **M2**

4. Vsaka država upravljavka v treh mesecih od dneva, ko Komisija sprejme odločitev v skladu z odstavkom 3, izračuna in objavi:

- (a) skupno dodelitev pravic za obdobje za vsakega operatorja zrakoplova, katerega vloga je bila Komisiji predložena v skladu z odstavkom 2, ki se izračuna tako, da se podatke o tonskih kilometrih iz vloge pomnoži z referenčnim merilom iz odstavka 3(e), in
- (b) dodelitev pravic vsakemu operatorju zrakoplova za vsako leto, ki se določi tako, da se njegovo skupno dodelitev pravic za obdobje, izračunano pod točko (a), deli s številom let v obdobju, v katerem operator zrakoplova opravlja letalsko dejavnost iz Priloge I.

5. Pristojni organ države članice upravljavke do 28. februarja 2012 in do 28. februarja v vsakem naslednjem letu vsakemu operatorju zrakoplova izda število pravic, dodeljenih temu operatorju zrakoplova za navedeno leto, v skladu s tem členom ali členom 3f.

*Člen 3f***Posebna rezerva za nekatere operatorje zrakoplova**

1. V vsakem obdobju iz člena 3c(2) se 3 % skupne količine pravic za dodelitev izloči v posebno rezervo za operatorje zrakoplovov, če:

- (a) začnejo izvajati letalsko dejavnost iz Priloge I po letu spremljanja, za katero so bili predloženi podatki o tonskih kilometrih v skladu s členom 3e(1) za obdobje iz člena 3c(2) ali
- (b) njihovi podatki o tonskih kilometrih izkazujejo povečanje v povprečju za več kot 18 % na letni ravni med letom spremljanja, za katero so bili podatki o tonskih kilometrih predloženi v skladu s členom 3e(1) za obdobje iz člena 3c(2), in drugim zaporednim koledarskim letom navedenega obdobja;

in če njihova dejavnost pod točko (a) ali dodatna dejavnost pod točko (b) ne pomeni, v celoti ali delno, nadaljevanja letalske dejavnosti, ki jo je pred tem opravljal drug operator zrakoplova.

2. Operator zrakoplova, ki je v skladu z odstavkom 1 upravičen do pravic, lahko zaprosi za brezplačno dodelitev pravic iz posebne rezerve z oddajo vloge pri pristojnemu organu svoje države članice upravljavke. Vsaka vloga se vloži do 30. junija tretjega leta obdobja iz člena 3c(2), na katero se vloga nanaša.

Operatorju zrakoplova se po odstavku 1(b) ne dodeli več kot 1 000 000 pravic.

▼ **M2**

3. Vloga v skladu z odstavkom 2:
- (a) vsebuje preverjene podatke o tonskih kilometrih v skladu s prilogama IV in V za letalske dejavnosti, navedene v Prilogi I, ki jih izvaja operator zrakoplova v drugem zaporednem koledarskem letu obdobja iz člena 3c(2), na katero se vloga nanaša;
 - (b) vsebuje dokaze o izpolnjevanju meril za upravičenost iz odstavka 1 in
 - (c) za operatorje zrakoplova iz odstavka 1(b) navaja:
 - (i) odstotek zvišanja tonskih kilometrov v odstotkih navedenega operatorja zrakoplova med letom spremljanja, za katero so bili podatki o tonskih kilometrih predloženi v skladu s členom 3e(1) za obdobje iz člena 3c(2), in drugim zaporednim koledarskim letom navedenega obdobja;
 - (ii) absolutno povečanje tonskih kilometrov navedenega operatorja zrakoplova med letom spremljanja, za katero so bili podatki o tonskih kilometrih predloženi v skladu s členom 3e(1) za obdobje iz člena 3c(2), in drugim zaporednim koledarskim letom navedenega obdobja, in
 - (iii) absolutno povečanje tonskih kilometrov navedenega operatorja zrakoplova med letom spremljanja, za katero so bili podatki o tonskih kilometrih predloženi v skladu s členom 3e(1) za obdobje iz člena 3c(2), in drugim zaporednim koledarskim letom navedenega obdobja, ki presega odstotek, naveden v odstavku 1(b).
4. Države članice najkasneje v šestih mesecih od roka za oddajo vlog iz odstavka 2 predložijo Komisiji vloge, prejete v skladu s tem odstavkom.
5. Komisija najkasneje v 12 mesecih od roka za oddajo vloge v skladu z odstavkom 2 sprejme odločitev glede referenčnega merila, ki se uporablja za dodelitev brezplačnih pravic operatorjem zrakoplovov, katerih vloge so bile predložene Komisiji v skladu z odstavkom 4.
- Referenčno merilo se ob upoštevanju odstavka 6 izračuna tako, da se število pravic iz posebne rezerve deli z vsoto:
- (a) podatkov o tonskih kilometrih za operatorje zrakoplovov iz odstavka 1(a), ki so vključeni v vloge, predložene Komisiji v skladu z odstavkoma 3(a) in 4, in
 - (b) absolutnega povečanja tonskih kilometrov, ki presega odstotek, naveden v odstavku 1(b), za operatorje zrakoplovov iz odstavka 1(b), in ki je vključeno v vloge, predložene Komisiji v skladu z odstavkoma 3(c)(iii) in 4.
6. Zaradi referenčnega merila iz odstavka 5, letna dodelitev na tonski kilometer ne sme biti večja od letne dodelitve na tonski kilometer operatorjem zrakoplovov v skladu s členom 3e(4).

▼ M2

7. Vsaka država upravljavka v treh mesecih od datuma, ko Komisija sprejme odločitev v skladu z odstavkom 5, izračuna in objavi:

(a) dodelitev pravic iz posebne rezerve vsakemu operatorju zrakoplova, katerega vloga je bila predložena Komisiji v skladu z odstavkom 4. Ta dodelitev se izračuna tako, da se referenčno merilo iz odstavka 5 pomnoži:

(i) za operatorje zrakoplova iz odstavka 1(a) s podatki o tonskih kilometrih, ki so vključeni v vlogo, predloženo Komisiji v skladu z odstavkom 3(a) in 4;

(ii) za operatorje zrakoplova iz odstavka 1(b) z absolutnim povečanjem tonskih kilometrov, ki presega odstotek, naveden v odstavku 1(b), in ki je vključen v vloge, predložene Komisiji v skladu z odstavkom 3(c)(iii) in 4, in

(b) dodelitev pravic vsakemu operatorju zrakoplova za vsako leto, ki se določi tako, da se njegova dodelitev pravic v skladu s točko (a) deli s številom polnih koledarskih let, ki so ostala v obdobju iz člena 3c(2), na katero se dodelitev nanaša.

8. Države članice ponudijo na dražbi vse nedodeljene pravice iz posebne rezerve.

▼ M9

▼ M2*Člen 3g***Načrti za spremljanje in poročanje**

Država članica upravljavka zagotovi, da vsak operator zrakoplova pristojnemu organu v tej državi članici predloži načrt za spremljanje, v katerem so določeni ukrepi za spremljanje emisij in podatkov o tonskih kilometrih, ter poročanje o njih za namene vloge v skladu s členom 3e, in da te načrte odobri pristojni organ v skladu z ► **M4** ► **M9** akti ◀ iz člena 14 ◀.

POGLAVJE III

NEPREMIČNE NAPRAVE*Člen 3h***Področje uporabe**

Določbe tega poglavja se uporabljajo za dovoljenja za emisije toplogrednih plinov ter dodelitev in izdajo pravic v zvezi z dejavnostmi iz Priloge I, ki niso letalske dejavnosti.

▼ **M4***Člen 4***Dovoljenja za emisije toplogrednih plinov**

Države članice zagotovijo, da od 1. januarja 2005 nobena naprava ne izvaja nobene dejavnosti iz Priloge I, ki povzroča emisije, določene za to dejavnost, razen če ima njegov upravljavec dovoljenje za emisijo toplogrednih plinov, ki ga je izdal pristojni organ v skladu s členoma 5 in 6, ali če je naprava izključena iz ►**M9** EU ETS ◀ na podlagi člena 27. To se uporablja tudi za naprave iz člena 24.

▼ **B***Člen 5***Vloge za dovoljenja za emisije toplogrednih plinov**

Vloga pristojnemu organu za dovoljenje za emisije toplogrednih plinov vsebuje opis:

- (a) naprave in njenih dejavnosti, vključno z uporablano tehnologijo;
- (b) surovin in drugih snovi, katerih uporaba bo verjetno povzročila emisije plinov iz Priloge I;
- (c) virov emisij plinov, navedenih v Prilogi I, iz naprave; in

▼ **M4**

- (d) ukrepov, načrtovanih za spremljanje emisij in poročanje o njih v skladu z ►**M9** akti ◀ iz člena 14.

▼ **B**

Vloga vsebuje tudi netehnični povzetek podatkov iz prvega pododstavka.

*Člen 6***Pogoji za izdajo in vsebina dovoljenja za emisije toplogrednih plinov**

1. Pristojni organ izda dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, s katerim se dovoli izpuščanje toplogrednih plinov iz celotne naprave ali njenega dela, če mu je bilo zadovoljivo dokazano, da je upravljavec zmožen spremljati emisije in o njih poročati.

Dovoljenje za emisije toplogrednih plinov lahko zajema eno ali več naprav na istem kraju, ki jih upravlja isti upravljavec.

▼ **M9**

▼ **B**

2. Dovoljenja za emisije toplogrednih plinov vsebujejo naslednje:

- (a) ime in naslov upravljavca;
- (b) opis dejavnosti in emisij iz naprave;

▼ M4

- (c) načrt spremljanja, ki izpolnjuje zahteve iz ► **M9** aktov ◄ iz člena 14. Države članice upravljavcem dovolijo, da posodobijo načrt spremljanja, ne da bi spreminjali dovoljenje. Upravljavci predložijo pristojnim organom vse posodobljene načrte spremljanja v odobritev;

▼ B

- (d) zahteve za poročanje; in

▼ M2

- (e) obveznost, da upravljavec naprave v štirih mesecih po koncu koledarskega leta preda količino pravic, ki niso pravice izdane v skladu s Poglavljem II, ki ustreza skupnim emisijam naprave v koledarskem letu, preverjenim v skladu s členom 15.

▼ M4*Člen 7***Spremembe v zvezi z napravami**

Upravljavec obvesti pristojni organ o vseh načrtovanih spremembah vrste ali delovanja naprave, o vsaki razširitvi ali znatnem zmanjšanju njene zmogljivosti, zaradi katerih bi bilo morda treba posodobiti dovoljenje za emisije toplogrednih plinov. Kjer je primerno, pristojni organ posodobi dovoljenje. Kadar se spremeni identiteta upravljavca naprave, pristojni organ posodobi dovoljenje, tako da doda ime in naslov novega upravljavca.

▼ M9*Člen 8***Uskladitev z Direktivo 2010/75/EU**

Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so, kadar naprave izvajajo dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, pogoji in postopek za izdajo dovoljenja za emisije toplogrednih plinov usklajeni s tistimi za dovoljenje, predvideno v navedeni direktivi. Zahteve iz členov 5, 6 in 7 te direktive se lahko vključijo v postopke, določene v Direktivi 2010/75/EU.

▼ M4*Člen 9***Skupna količina pravic za ► **M9** Unijo ◄**

Skupna količina pravic za ► **M9** Unijo ◄, izdanih vsako leto z začetkom v letu 2013, se od sredine obdobja 2008–2012 linearno zmanjšuje. Količina se zmanjšuje z linearnim faktorjem 1,74 % v primerjavi s povprečjem skupnih letnih pravic, ki jih izdajo države članice v skladu z odločbami Komisije o nacionalnih načrtih razdelitve pravic za obdobje 2008–2012. ► **A1** Količina pravic za celotno ► **M9** Unijo ◄ se kot posledica pristopa Hrvaške poveča le za količino pravic, ki jih Hrvaška da na dražbo v skladu s členom 10(1). ◄

▼ M9

Od leta 2021 je linearni faktor 2,2 %.

⁽¹⁾ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

▼M4*Člen 9a***Prilagoditev skupne količine pravic za ►M9 Unijo ◄**

1. Glede naprav, ki so bile vključene v ►M9 EU ETS ◄ v obdobju 2008–2012 v skladu s členom 24(1), se količina pravic, ki bodo izdane po 1. januarju 2013 prilagodi tako, da odraža povprečno letno količino pravic, izdanih v zvezi s temi napravami v obdobju, v katerem so vključene, popravljenemu z linearnim faktorjem iz člena 9.

2. Glede naprav, ki izvajajo dejavnosti iz Priloge I in so v ►M9 EU ETS ◄ vključene šele od leta 2013 naprej, države članice zagotovijo, da upravljavci takšnih naprav predložijo ustreznemu pristojnemu organu ustrezno utemeljene in neodvisno preverjene podatke o emisijah, da se upoštevajo pri prilagoditvi količine izdanih pravic za celotno ►M9 Unijo ◄.

Vsi podatki se do 30. aprila 2010 predložijo ustreznemu pristojnemu organu v skladu z določbami, sprejetimi na podlagi člena 14(1).

Če so predloženi podatki ustrezno utemeljeni, pristojni organ o tem obvesti Komisijo do 30. junija 2010, količina pravic za izdajo pa se ustrezno prilagodi z linearnim faktorjem iz člena 9. Za naprave, ki razen CO₂ izpuščajo še druge toplogredne pline, lahko pristojni organi sporočijo nižjo količino emisij glede na zmožnost naprav za zmanjšanje emisij.

3. Komisija objavi prilagojene količine iz odstavkov 1 in 2 do 30. septembra 2010.

4. V zvezi z napravami, ki so izključene iz ►M9 EU ETS ◄ v skladu s členom 27, je treba količino pravic, izdanih za ►M9 Unijo ◄ od 1. januarja 2013 naprej, prilagoditi navzdol, da odraža povprečne preverjene emisije teh naprav v obdobju 2008–2010, popravljenih z linearnim faktorjem iz člena 9.

*Člen 10***Dražba pravic****▼M9**

1. Države članice od leta 2019 naprej ponudijo na dražbi vse pravice, ki niso dodeljene brezplačno v skladu s členoma 10a in 10c te direktive in ki niso vključene v rezervo za stabilnost trga, vzpostavljeno s Sklepom (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: rezerva za stabilnost trga), ali ukinjene v skladu s členom 12(4) te direktive.

⁽¹⁾ Sklep (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov in spremembi Direktive 2003/87/ES (UL L 264, 9.10.2015, str. 1).

▼ M9

Od leta 2021 naprej in brez poseganja v morebitno zmanjšanje v skladu s členom 10a(5a) je delež pravic, ki se prodajo na dražbi, 57 %.

2 % skupne količine pravic v obdobju 2021–2030 se prodajo na dražbi, da se vzpostavi sklad za izboljšanje energetske učinkovitosti in modernizacijo energijskih sistemov določenih držav članic, kot je določeno v členu 10d („sklad za modernizacijo“).

Skupna preostala količina pravic, ki jih države članice prodajo na dražbi, se porazdeli v skladu z odstavkom 2.

▼ M7

1a. Kadar količina pravic, ki jih bodo države članice prodale na dražbi v zadnjem letu vsakega obdobja iz ►**M9** člen 13 ◄ te direktive, za več kot 30 % presega pričakovano povprečno količino pravic za prodajo na dražbi v prvih dveh letih naslednjega obdobja pred uporabo člena 1(5) Sklepa (EU) 2015/1814, se od količin za prodajo na dražbi v zadnjem letu obdobja odštejeta dve tretjini razlike med količinama ter v enakih delih dodata količini, ki jo bodo države članice prodale na dražbi v prvih dveh letih naslednjega obdobja.

▼ M4

2. Skupna količina pravic, ki jo bo posamezna država članica prodala na dražbi, je sestavljena, kot sledi:

(a) ►**M9** 90 % ◄ skupne količine pravic, ki bodo prodane na dražbi, se porazdeli med države članice v deležih, ki so identični deležu preverjenih emisij v okviru ►**M9** EU ETS ◄ zadevne države članice za leto 2005 ali povprečje obdobja 2005–2007, uporabi se najvišjo vsoto;

▼ M9

(b) 10 % skupne količine pravic, ki se prodajo na dražbi, se porazdeli med določene države članice za namene solidarnosti, rasti in medsebojnih povezav v Uniji, s čimer se količina pravic, ki jih navedene države članice prodajo na dražbi v okviru točke (a), poveča za odstotke, določene v Prilogi IIa.

▼ M4

Za namene točke (a), v zvezi z državami članicami, ki niso sodelovale v ►**M9** EU ETS ◄ leta 2005, se njihov delež izračuna z uporabo njihovih preverjenih emisij v okviru ►**M9** EU ETS ◄ v letu 2007.

▼ M9

Po potrebi se odstotki iz točke (b) sorazmerno prilagodijo, da se zagotovi 10-odstotna porazdelitev.

▼ M4

3. Države članice določijo, kako se bodo porabili prihodki, pridobljeni s prodajo pravic na dražbi. Vsaj 50 % prihodkov, pridobljenih s prodajo pravic na dražbi iz odstavka 2, vključno z vsemi prihodki iz prodaje pravic na dražbi iz točk (b) in (c) odstavka 2 ali enakovredne finančne vrednosti teh prihodkov, je treba uporabiti za enega ali več naslednjih namenov:

▼ **M4**

- (a) zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, vključno s prispevkom v Svetovni sklad za energetske učinkovitost in obnovljive vire in v Sklad za prilagajanje, kakor je bil določen na konferenci o podnebnih spremembah v Poznau (COP 14 in COP/MOP 4), prilagajanje na vplive podnebnih sprememb, financiranje raziskav in razvoja ter demonstracijskih projektov za zmanjšanje emisij in prilagoditev podnebnim spremembam, vključno s sodelovanjem v pobudah v okviru Evropskega strateškega načrta za energetske tehnologije in evropskih tehnoloških platform;

▼ **M9**

- (b) razvoj obnovljivih virov energije za izpolnitev zaveze Unije v zvezi z uporabo obnovljivih virov energije ter razvoj drugih tehnologij, ki prispevajo k prehodu na varno in trajnostno nizkoogljično gospodarstvo in pripomorejo k izpolnitvi zaveze Unije, da poveča energetske učinkovitost na ravni, dogovorjene v ustreznih zakonodajnih aktih;

▼ **M4**

- (c) ukrepe za preprečevanje krčenja gozdov in povečanje pogozdovanja ter obnove gozdov v državah v razvoju, ki so ratificirale mednarodni sporazum o podnebnih spremembah, prenos tehnologij in omogočanje prilagajanja negativnim učinkom podnebnih sprememb v teh državah;

- (d) zajemanje CO₂ v gozdovih ► **M9** Unije ◄;

- (e) okolju varno zajemanje in geološko shranjevanje CO₂, zlasti iz elektrarn na trdna fosilna goriva in vrste industrijskih sektorjev in delov sektorjev, vključno v tretjih državah;

- (f) spodbujanje prehoda na promet z nizkimi emisijami in javne vrste prometa;

- (g) financiranje raziskav in razvoja na področju energetske učinkovitosti in čistih tehnologij v sektorjih, za katere velja ta direktiva;

▼ **M9**

- (h) ukrepe, katerih namen je izboljšanje energetske učinkovitosti, sistemov daljinskega ogrevanja in izolacije ali zagotavljanje finančne podpore za obravnavo socialnih vprašanj v gospodinjstvih z nizkim ali srednjim prihodkom;

▼ **M4**

- (i) kritje administrativnih stroškov upravljanja ► **M9** EU ETS ◄;

▼ **M9**

- (j) financiranje podnebnih ukrepov v ranljivih tretjih državah, vključno za prilagajanje na učinke podnebnih sprememb;

- (k) spodbujanje pridobivanja spretnosti in prerazporeditve delovne sile, da bi v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji prispevali k pravičnemu prehodu na nizkoogljično gospodarstvo, zlasti v regijah, ki jih tranzicija delovnih mest najbolj zadeva.

▼ M4

Države članice morajo izpolniti določbe iz tega odstavka, če imajo in izvajajo fiskalne politike ali politike finančne podpore, vključno zlasti v državah v razvoju, ali notranje regulatorne politike, ki spodbujajo finančno podporo, določeno za namene iz prvega pododstavka, in katerih vrednost je enaka vsaj 50 % prihodkov, pridobljenih s prodajo pravic na dražbi iz odstavka 2, skupaj z vsemi prihodki, pridobljenimi s prodajo pravic na dražbi iz točk (b) in (c) odstavka 2.

Države članice obvestijo Komisijo o uporabi prihodkov in o ukrepih, sprejetih v skladu s tem odstavkom v svojih poročilih, ki jih predložijo v skladu z Odločbo št. 280/2004/ES.

▼ M9

4. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive glede časovnega načrta, upravljanja in drugih vidikov dražbe, da se zagotovi njena odprta, pregledna, usklajena in nediskriminatorna izvedba. Postopek je zato predvidljiv, zlasti kar zadeva časovni načrt in zaporedje dražb ter ocenjene količine pravic, ki se dajo na razpolago.

S temi delegiranimi akti se zagotovi, da so dražbe oblikovane tako, da se zagotovi:

- (a) da imajo upravljavci ter predvsem morebitna mala in srednja podjetja, ki so vključena v EU ETS, poln, pravičen in enakovreden dostop;
- (b) da imajo vsi sodelujoči istočasno dostop do enakih informacij ter da sodelujoči ne ogrozijo delovanja dražb;
- (c) da sta organizacija in udeležba na dražbah stroškovno učinkoviti in da se preprečijo neupravičeni administrativni stroški, ter
- (d) dostop do pravic za male onesnaževalce.

▼ M4

Države članice poročajo o ustreznem izvajanju pravil dražbe za vsako dražbo, zlasti ob upoštevanju pravičnega in odprtega dostopa, preglednosti, oblikovanja cen ter tehničnih in operativnih vidikov. Ta poročila se predložijo v enem mesecu po zadevni dražbi in se objavijo na spletni strani Komisije.

5. Komisija nadzoruje delovanje evropskega trga ogljika.
► M9 Vsako leto Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o delovanju trga ogljika in drugih ustreznih podnebnih in energetskih politik, vključno z delovanjem dražb, likvidnostjo in količinami, s katerimi se trguje, ter povzetkom informacij držav članic o finančnih ukrepih iz člena 10a(6). ◀ Če je to potrebno, države članice zagotovijo, da so Komisiji predložene vse potrebne informacije vsaj dva meseca preden Komisija sprejme poročilo.

▼ **M4***Člen 10a***Prehodna pravila na ravni ► **M9** Unije ◀ za usklajeno brezplačno dodelitev**▼ **M9**

1. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive glede popolnoma harmoniziranih pravil na ravni Unije za dodelitev pravic iz odstavkov 4, 5, 7 in 19 tega člena.

▼ **M4**

Ukrepi iz prvega pododstavka, kolikor je mogoče, določijo ex-ante referenčne vrednosti celotne ► **M9** Unije ◀ za zagotovitev, da se dodelitev opravi na način, ki spodbuja tehnologije za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in energetske učinkovitosti ob upoštevanju najučinkovitejših tehnologij, nadomestnih proizvodov, alternativnih proizvodnih postopkov, soproizvodnje z visokim izkoristkom, energetske učinkovite predelave odpadnih plinov, uporabe biomase ter zajemanja in shranjevanja CO₂, kjer so na voljo takšne zmogljivosti, da ne spodbuja povečanja emisij. Pravice v zvezi z morebitno proizvodnjo električne energije se ne dodelijo brezplačno, razen ko gre za primere, ki spadajo pod člen 10c, in električno energijo, proizvedeno iz odpadnih plinov.

Načeloma se za vsak sektor in del sektorja referenčne vrednosti izračunajo za proizvode in ne vhodne materiale, da se izboljša zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in prihranek energetske učinkovitosti v vsakem proizvodnem postopku zadevnega sektorja in dela sektorja.

Komisija bi se morala pri opredeljevanju načel za oblikovanje ex-ante referenčnih vrednosti v posameznih sektorjih in delih sektorjev posvetovati z ustreznimi udeleženci, skupaj z zadevnimi sektorji in deli sektorjev.

Komisija potem, ko ► **M9** Unija ◀ odobri mednarodni sporazum o podnebnih spremembah, ki vodi do obveznega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, primerljivih s tistimi v ► **M9** Uniji ◀, te ukrepe pregleda za zagotovitev, da se brezplačna dodelitev opravi le tam, kjer je glede na ta sporazum popolnoma upravičena.

2. Pri opredeljevanju načel za oblikovanje ex-ante referenčnih vrednosti v posameznih sektorjih ali delih sektorjev mora biti začetna točka povprečni učinek 10 % najbolj učinkovitih naprav v sektorju ali delu sektorjev v ► **M9** Uniji ◀ v letih 2007 in 2008. Komisija se posvetuje z zainteresiranimi stranmi, skupaj z zadevnimi sektorji in deli sektorjev.

► **M9** Akti ◀, ki so v skladu s členoma 14 in 15, omogočijo usklajena pravila o spremljanju, poročanju in preverjanju emisij toplogrednih plinov, povezanih s proizvodnjo, glede določanja ex-ante referenčnih vrednosti.

▼ **M9**

Komisija sprejme izvedbene akte za določitev revidiranih referenčnih vrednosti za brezplačno dodelitev. Ti akti morajo biti skladni z delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi odstavka 1 tega člena, in izpolnjevati naslednje zahteve:

▼ M9

- (a) Referenčne vrednosti za obdobje 2021–2025 se določijo na podlagi informacij, predloženih v skladu s členom 11 za leti 2016 in 2017. Komisija na podlagi primerjave teh referenčnih vrednosti z referenčnimi vrednostmi iz Sklepa Komisije 2011/278/EU ⁽¹⁾, kakor je bil sprejet 27. aprila 2011, določi letno stopnjo zmanjšanja za vsako referenčno vrednost in jo uporabi za referenčne vrednosti, ki se uporabljajo v obdobju 2013–2020 za vsako leto med 2008 in 2023, da bi določila referenčne vrednosti za obdobje 2021–2025.
- (b) Kadar letna stopnja zmanjšanja presega 1,6 % ali pa je pod 0,2 %, so referenčne vrednosti za obdobje 2021–2025 enake referenčnim vrednostim, ki se uporabljajo v obdobju 2013–2020, zmanjšane za tisto od teh dveh odstotnih stopenj, ki je relevantna za vsako leto med 2008 in 2023.
- (c) Referenčne vrednosti za obdobje 2026–2030 se določijo na enak način, kot je določeno v točkah (a) in (b), na podlagi informacij, predloženih v skladu s členom 11 za leti 2021 in 2022 ter na podlagi uporabe letne stopnje zmanjšanja za vsako leto med 2008 in 2028.

Z odstopanjem v zvezi z referenčnimi vrednostmi za aromate, vodik in sintezni plin se te referenčne vrednosti prilagodijo za isti odstotek kot referenčne vrednosti za rafinerije, da se ohranijo enaki konkurenčni pogoji za proizvajalce teh proizvodov.

Izvedbeni akti iz tretjega pododstavka se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

Da se spodbudi energetska učinkovita predelava odpadnih plinov, se v obdobju iz točke (b) tretjega pododstavka referenčna vrednost za vročo litino, ki je večinoma povezana z odpadnimi plini, posodablja z letno stopnjo zmanjšanja 0,2 %.

▼ M4

3. Ob upoštevanju odstavkov 4 in 8 in ne glede na člen 10c se proizvajalcem električne energije, napravam za zajemanje CO₂, cevovodom za prenos CO₂ ali mestom za shranjevanje CO₂ ne dodelijo brezplačne pravice.

▼ M9

4. Brezplačne pravice se dodelijo za daljinsko ogrevanje in soproizvodnjo z visokim izkoristkom, kot jo opredeljuje Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, za ekonomsko upravičljivo povpraševanje v zvezi s proizvodnjo toplotne ali hladilne energije. Vsako leto po letu 2013 se skupna dodelitev za takšne naprave glede proizvodnje te toplote popravi z linearnim faktorjem iz člena 9 te direktive, razen v letu, ko se te dodelitve prilagodijo enotno v skladu z odstavkom 5 tega člena.

⁽¹⁾ Sklep Komisije 2011/278/EU z dne 27. aprila 2011 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu s členom 10a Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 130, 17.5.2011, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

▼ **M9**

5. Za upoštevanje deleža pravic, ki se prodajo na dražbi, določenega v členu 10, za vsako leto, v katerem znesek brezplačnih dodelitev ne doseže največje količine, ki upošteva delež pravic, ki se prodajo na dražbi, preostale pravice do navedene količine pa se uporabijo za preprečevanje ali omejevanje zmanjšanja brezplačne dodelitve, da se spoštuje delež pravic, ki se prodajo na dražbi v poznejših letih. Kadar se kljub temu doseže največja količina, se brezplačne dodelitve ustrezno prilagodijo. Vsaka taka prilagoditev se izvede na enoten način.

5a. Z odstopanjem od odstavka 5 se za povečanje največje količine, ki je na voljo v skladu z odstavkom 5, po potrebi uporabi dodaten znesek v višini do 3 % skupne količine pravic.

5b. Kadar je za povečanje največje količine, ki je na voljo v skladu z odstavkom 5, potrebno manj kot 3 % skupne količine pravic:

— se za povečanje količine pravic, ki so na voljo za podporo inovacijam v skladu s členom 10a(8), uporabi največ 50 milijonov pravic in

— se za povečanje količine pravic, ki so na voljo za modernizacijo energetskih sistemov določenih držav članic v skladu s členom 10d, uporabi največ 0,5 % skupne količine pravic.

6. Države članice bi morale v skladu z drugim in četrtem pododstavkom sprejeti finančne ukrepe v korist sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni resničnemu tveganju premestitve emisij CO₂ zaradi znatnih posrednih stroškov, ki dejansko nastanejo zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov, ki se prenesejo na cene električne energije, pod pogojem, da so takšni finančni ukrepi v skladu s pravili o državni pomoči in zlasti ne povzročajo neupravičenega izkrivljanja konkurence na notranjem trgu. Kadar znesek, ki je na voljo za takšne finančne ukrepe, presega 25 % prihodkov od prodaje pravic na dražbi, zadevna država članica navede razloge za prekoračitev tega zneska.

Države članice si prizadevajo tudi, da za finančne ukrepe iz prvega pododstavka ne bi porabile več kot 25 % prihodkov od prodaje pravic na dražbi. Države članice, ki so sprejele takšne finančne ukrepe, v treh mesecih po koncu vsakega leta v preprosto dostopni obliki javno objavijo skupni znesek nadomestil, ki so ga prejeli posamezni sektorji in deli sektorjev. Od leta 2018 naprej država članica za vsako leto, v katerem v te namene porabi več kot 25 % prihodkov od prodaje pravic na dražbi, objavi poročilo, v katerem navede razloge za prekoračitev tega zneska. Poročilo vključuje ustrezne informacije o cenah električne energije za velike industrijske odjemalce, ki imajo koristi od takšnih finančnih ukrepov, brez poseganja v zahteve glede varstva zaupnih informacij. Vključuje tudi informacije o tem, ali so bili ustrezno upoštevani drugi ukrepi za trajnostno znižanje posrednih stroškov zmanjševanja emisij v srednjeročnem in dolgoročnem obdobju.

Komisija v poročilo iz člena 10(5) med drugim vključi oceno učinkov takšnih finančnih ukrepov na notranji trg in, kadar je ustrezno, priporoči kakršne koli ukrepe, ki bi lahko bili potrebni glede na to oceno.

▼ **M9**

Ti ukrepi so taki, da se z njimi zagotovi ustrezna zaščita pred tveganjem premestitve emisij CO₂ na podlagi ex-ante referenčnih vrednosti za neposredne emisije CO₂ na enoto proizvodnje. Te ex-ante referenčne vrednosti se izračunajo za določen sektor ali del sektorja kot produkt porabe električne energije na enoto proizvodnje, ki ustreza najbolj učinkovitim razpoložljivim tehnologijam, in emisij CO₂ ustrezne sestave proizvodnje električne energije.

▼ **M4**

7. ► **M9** Pravice iz največje količine iz odstavka 5 tega člena, ki niso bile brezplačno dodeljene do leta 2020, se prihranijo za nove udeležence skupaj z 200 milijoni pravic, vključenimi v rezervo za stabilnost trga v skladu s členom 1(3) Sklepa (EU) 2015/1814. Od pravic, ki se prihranijo, se jih do 200 milijonov ob koncu obdobja 2021–2030 vrne v rezervo za stabilnost trga, če za to obdobje niso dodeljene.

Od leta 2021 se pravice, ki na podlagi odstavkov 19 in 20 napravam niso dodeljene, vključijo v količino pravic, prihranjenih v skladu s prvim stavkom prvega pododstavka tega odstavka. ◀

Dodelitev se popravi z linearnim faktorjem iz člena 9.

Novim udeležencem se za katerokoli proizvodnjo električne energije pravice ne dodelijo brezplačno.

▼ **M9**▼ **M4**

8. ► **M9** 325 milijonov pravic od količine, ki bi bila sicer dodeljena brezplačno v skladu s tem členom, in 75 milijonov pravic od količine, ki bi se sicer prodala na dražbi v skladu s členom 10, se da na voljo za podporo inovacijam na področju nizkoogljičnih tehnologij in procesov v sektorjih iz Priloge I, vključno z okoljsko varnim zajemanjem in uporabo ogljikovega dioksida, ki bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, pa tudi proizvodom, ki nadomeščajo ogljično-intenzivne proizvode, proizvedene v sektorjih iz Priloge I, ter za spodbujanje gradnje in delovanja projektov, katerih cilj je okoljsko varno zajemanje in geološko shranjevanje CO₂, in inovativnih tehnologij obnovljivih virov energije in shranjevanja energije; na geografsko enakomerno porazdeljenih lokacijah na ozemlju Unije („sklad za inovacije“). Upravičeni so projekti v vseh državah članicah, tudi mali projekti.

Poleg tega 50 milijonov nedodeljenih pravic iz rezerve za stabilnost trga dopolnjuje vse preostale prihodke od 300 milijonov pravic, ki so na voljo v obdobju 2013–2020 v skladu s Sklepom Komisije 2010/670/EU ⁽¹⁾, in se jih porabi v ustreznem trenutku za podporo inovacijam, kot je navedeno v prvem pododstavku.

⁽¹⁾ Sklep Komisije 2010/670/EU z dne 3. novembra 2010 o merilih in ukrepih za financiranje komercialnih demonstracijskih projektov, katerih cilj je okoljsko varno zajemanje in geološko shranjevanje CO₂, ter demonstracijskih projektov inovativnih tehnologij obnovljive energije v skladu s sistemom za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji, vzpostavljenim z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 290, 6.11.2010, str. 39).

▼ **M4**

Projekti se izberejo na podlagi objektivnih in preglednih meril ob upoštevanju, kadar je to ustrezno, v kolikšni meri prispevajo k dosegu zmanjšanja emisij na raven precej pod referenčnimi vrednostmi iz odstavka 2. Projekti morajo imeti potencial za razširjeno uporabo ali za znatno zmanjšanje stroškov prehoda na nizkoogljično gospodarstvo v zadevnih sektorjih. Projekti, ki vključujejo zajemanje in uporabo ogljikovega dioksida, morajo zagotoviti neto zmanjšanje emisij in preprečevanje emisij CO₂ ali stalno hrambo CO₂. Tehnologije, ki prejemajo podporo, še ne smejo biti na voljo za komercialno uporabo, vendar morajo predstavljati prebojne rešitve ali biti dovolj zrele za predstavitev v predkomercialni fazi. Lahko se podpre do 60 % zadevnih stroškov projektov, od katerih jih do 40 % ne sme biti odvisnih od preverjene preprečitve emisij toplogrednih plinov, če se ob upoštevanju uporabljenih tehnologij dosežejo vnaprej določeni mejniki.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive glede pravil o delovanju sklada za inovacije, vključno z postopkom in merili za izbor. ◀

Pravice se prihranijo za projekte, ki izpolnjujejo merila iz tretjega pododstavka. Podpora tem projektom se zagotavlja prek držav članic in dopolnjuje izdatno sofinanciranje s strani upravljavca naprave. Prav tako jih lahko sofinancira zadevna država članica in drugi instrumenti. Noben projekt ne prejme podpore po mehanizmu iz tega odstavka, ki presega 15 % skupnega števila pravic, razpoložljivih za ta namen. Te pravice se upoštevajo v skladu z odstavkom 7.

▼ **M9**

9. Grčija, v kateri je bil v letu 2014 bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca po tržnih cenah nižji od 60 % povprečja Unije, lahko, preden se uporabi odstavek 7 tega člena, iz največje količine pravic iz odstavka 5 tega člena, ki niso brezplačno dodeljene do 31. decembra 2020, zahteva do 25 milijonov pravic za sofinanciranje do 60 % razogljičenja oskrbe z električno energijo na otokih na svojem ozemlju. Za takšne pravice se smiselno uporablja člen 10d(3). Pravice se lahko zahtevajo, kadar projekta, usmerjenega v razogljičenje oskrbe z električno energijo na grških otokih, zaradi omejenega dostopa do mednarodnih dolžniških trgov sicer ne bi bilo mogoče uresničiti, kadar Evropska investicijska banka (EIB) potrdi njegovo finančno vzdržnost in socialno-ekonomsko koristnost.

▼ **M4**

11. Ob upoštevanju člena 10b znaša količina pravic, dodeljena brezplačno v okviru odstavkov 4 do 7 tega člena leta 2013, 80 % količine, določene v skladu z ukrepi iz odstavka 1. Nato se količina brezplačno dodeljenih pravic vsako leto zmanjšuje za enak znesek do 30 % količine brezplačno dodeljenih pravic leta 2020 ► **M9** —◀.

▼ **M9**

▼ **M4**

19. Za naprave, ki so prenehale opravljati dejavnosti, brezplačna dodelitev pravic ni možna, razen če upravljavec pristojnemu organu dokaže, da bo proizvodnja v tej napravi v določenem in razumnem času ponovno oživila. Naprave, katerim je dovoljenje za emisije toplogrednih plinov prenehalo veljati ali pa je bilo preklicano, in naprave, katerih obratovanje ali ponovni zagon tehnično ni mogoč, veljajo kot naprave, ki so prenehale opravljati svoje dejavnosti.

▼ **M9**

20. Raven brezplačnih dodelitev za naprave, katerih delovanje se po oceni na podlagi drsečega povprečja dveh let poveča ali zmanjša za več kot 15 % v primerjavi z ravno, ki je bila prvotno uporabljena za določitev brezplačne dodelitve za zadevno obdobje iz člena 11(1), se ustrezno prilagodi. Take prilagoditve se izvedejo z jemanjem iz količine pravic, prihranjenih v skladu z odstavkom 7 tega člena, ali z vključitvijo pravic v to količino pravic.

21. Da se zagotovi učinkovita, nediskriminatorna in enotna uporaba prilagoditev in praga iz odstavka 20 tega člena, da se izogne vsakršnemu nepotrebnemu upravnemu bremenu in prepreči manipulacija ali zloraba prilagoditev dodelitve pravic, lahko Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih se opredelijo nadaljnje ureditve glede prilagoditev. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

*Člen 10b***Prehodni ukrepi za podporo nekaterim energetske intenzivnim industrijskim panogam v primeru premestitve emisij CO₂**

1. Za sektorje in dele sektorjev, katerih produkt, ki je rezultat množenja njihove intenzivnosti trgovanja s tretjimi državami, opredeljene kot količnik med skupno vrednostjo izvoza tretjim državam, ki se ji prišteje vrednost uvoza iz tretjih držav, in skupno velikostjo trga za Evropski gospodarski prostor (letni promet in skupni uvoz iz tretjih držav), z intenzivnostjo emisij, izmerjeno v kgCO₂, deljeno z njihovo bruto dodano vrednostjo (v eurih), preseže vrednost 0,2, se šteje, da zanje obstaja tveganje premestitve emisij CO₂. Takim sektorjem in delom sektorjev se za obdobje do leta 2030 brezplačno dodeli 100 % količine pravic, določene v skladu s členom 10a.

2. Sektorji in deli sektorjev, katerih produkt, ki je rezultat množenja njihove intenzivnosti trgovanja s tretjimi državami z intenzivnostjo emisij, preseže vrednost 0,15, se lahko vključijo v skupino iz odstavka 1 ob uporabi podatkov za obdobje 2014–2016 na podlagi ocene kakovosti in naslednjih meril:

- (a) obseg, do katerega lahko posamezne naprave v zadevnem sektorju ali delu sektorja zmanjšajo ravni emisij ali porabo električne energije;
- (b) sedanje in predvidene značilnosti trga, vključno, kadar je to ustrezno, z vsako skupno referenčno oceno;

▼ **M9**

- (c) stopnje dobička kot potencialni kazalnik dolgoročnih naložb ali odločitev za premestitev ob upoštevanju sprememb stroškov proizvodnje v zvezi z zmanjšanjem emisij.

3. Sektorji in deli sektorjev, ki ne presegajo praga iz odstavka 1, vendar intenzivnost njihovih emisij, izmerjena v kgCO₂ in deljena z njihovo bruto dodano vrednostjo (v eurih), presega 1,5, se prav tako ocenijo na 4-mestni ravni (koda NACE-4). Komisija javno objavi rezultate te ocene.

Sektorji in deli sektorjev iz prvega pododstavka lahko v treh mesecih po objavi iz navedenega pododstavka zaprosijo Komisijo bodisi za kvalitativno oceno izpostavljenosti premestitvi emisij CO₂ na 4-mestni ravni (koda NACE-4) bodisi za oceno na podlagi klasifikacije blaga, ki se uporablja za statistične podatke o industrijski proizvodnji v Uniji, na 8-mestni ravni (Prodcom). V ta namen sektorji ali deli sektorjev skupaj s prošnjo predložijo ustrezno utemeljene, celovite in neodvisno preverjene podatke, da Komisiji omogočijo pripravo ocene.

Kadar se sektor ali del sektorja odloči za oceno na 4-mestni ravni (koda NACE-4), je lahko vključen v skupino iz odstavka 1 na podlagi meril iz točk (a), (b) in (c) odstavka 2. Kadar se sektor ali del sektorja odloči za oceno na 8-mestni ravni (Prodcom), je vključen v skupino iz odstavka 1, pod pogojem, da je na tej ravni presežen prag 0,2 iz odstavka 1.

Tudi sektorji in deli sektorjev, za katere se brezplačna dodelitev izračuna na podlagi referenčnih vrednosti iz četrtega pododstavka člena 10a(2), lahko zahtevajo oceno v skladu s tretjim pododstavkom tega odstavka.

Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 lahko države članice do 30. junija 2018 zahtevajo, da za sektor ali del sektorja iz Priloge k Sklepu Komisije 2014/746/EU ⁽¹⁾ v zvezi s klasifikacijami na 6-mestni ali na 8-mestni ravni (Prodcom) velja, da je vključen v skupino iz odstavka 1. Vse takšne zahteve se obravnavajo samo, kadar država članica, ki vloži zahtevo, navede, da je takšno odstopanje upravičeno na podlagi ustrezno utemeljenih, popolnih, preverjenih in revidiranih podatkov za zadnjih pet let, ki jih posreduje zadevni sektor ali del sektorja, in hkrati z zahtevo predloži vse zadevne informacije. Na podlagi teh podatkov se zadevni sektor ali del sektorja vključi v skladu z razvrstitvami, kadar je v okviru heterogene 4-mestne ravni (NACE-4 koda) razvidno, da ima bistveno večjo intenzivnost trgovine in emisij na 6-mestni ali 8-mestni ravni (Prodcom), ki presega prag, določen v odstavku 1.

⁽¹⁾ Sklep Komisije z dne 27. oktobra 2014 o določitvi seznama sektorjev in delov sektorjev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta, ki veljajo za izpostavljene visokemu tveganju premestitve emisij CO₂, za obdobje med letoma 2015 in 2019 (UL L 308, 29.10.2014, str. 114).

▼ M9

4. Za druge sektorje in dele sektorjev se šteje, da lahko prenesejo več stroškov pravic na cene proizvodov, in se jim brezplačno dodeli 30 % količine pravic, določene v skladu s členom 10a. Razen če je v pregledu na podlagi člena 30 odločeno drugače, bi bilo treba po letu 2026 v enakih deležih zmanjševati brezplačne dodelitve za druge sektorje in dele sektorjev, razen za daljinsko ogrevanje, tako da bi do leta 2030 dosegli raven, na kateri ne bi bilo brezplačnih dodelitev.

5. Na Komisijo se do 31. decembra 2019 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive v zvezi z določitvijo sektorjev in delov sektorjev, za katere obstaja tveganje premestitve emisij CO₂, kakor je navedeno v odstavkih 1, 2 in 3 tega člena, za dejavnosti na 4-mestni ravni (koda NACE-4) v zvezi z odstavkom 1 tega člena na podlagi razpoložljivih podatkov za zadnja tri koledarska leta.

Člen 10c

Možnost prehodne brezplačne dodelitve pravic za modernizacijo energetskega sektorja

1. Z odstopanjem od člena 10a(1) do (5) lahko države članice, katerih BDP na prebivalca po tržnih cenah (v eurih) je bil leta 2013 nižji od 60 % povprečja Unije, namenijo prehodno brezplačno dodelitev napravam za proizvodnjo električne energije za modernizacijo, diverzifikacijo in trajnostno preoblikovanje energetskega sektorja. Podprte naložbe so skladne s preходом na varno in trajnostno nizkoogljično gospodarstvo, cilji iz okvira podnebne in energetske politike Unije za leto 2030 in izpolnjevanjem dolgoročnih ciljev iz Pariškega sporazuma. Odstopanje iz tega odstavka se konča 31. decembra 2030.

2. Zadevna država članica organizira konkurenčen postopek, ki bo potekal v enem ali več krogih med letoma 2021 in 2030, za zbiranje ponudb za projekte s skupnim zneskom naložb več kot 12,5 milijona EUR, da se izberejo naložbe, ki se financirajo z brezplačno dodelitvijo. Ta konkurenčen postopek za zbiranje ponudb:

- (a) mora biti skladen z načeli preglednosti, nediskriminacije, enakega obravnavanja in dobrega finančnega poslovanja;
- (b) zagotavlja, da se lahko ponudba predloži le za projekte, ki prispevajo k diverzifikaciji mešanice energijskih virov in virov oskrbe, potrebnemu prestrukturiranju, okoljskemu posodabljanju in nadgrajevanju infrastrukture, čistim tehnologijam, kot so tehnologije obnovljivih virov energije, ali modernizaciji sektorja proizvodnje električne energije, kot je učinkovito in trajnostno daljinsko ogrevanje, sektorja prenosa ter sektorja distribucije;
- (c) določa jasna, objektivna, pregledna in nediskriminatorna izbirna merila za razvrščanje projektov za zagotavljanje, da se izberejo le projekti, ki:

▼ **M9**

- (i) na podlagi analize stroškov in koristi zagotavljajo pozitivni neto zaslužek v smislu zmanjšanja emisij in dosegaajo vnaprej določeno znatno raven zmanjšanja CO₂, ob upoštevanju obsega projekta;
- (ii) so dodatni projekti, ki se jasno odzivajo na potrebe po zamenjavi in modernizaciji ter ne prinašajo tržnega povečanja povpraševanja po energiji;
- (iii) nudijo najugodnejšo rešitev in
- (iv) ne prispevajo k finančni vzdržnosti proizvodnje električne energije z visoko intenzivnostjo emisij ali je ne izboljšujejo ali ne povečujejo odvisnosti od emisijsko intenzivnih fosilnih goriv.

Z odstopanjem od člena 10(1) in brez poseganja v zadnji stavek odstavka 1 tega člena se lahko v primeru, ko je naložba, ki je bila izbrana v konkurenčnem postopku za zbiranje ponudb, odpovedana ali njena predvidena zmogljivost ni bila dosežena, namensko rezervirane pravice po vsaj enem letu uporabijo v enem samem dodatnem krogu konkurenčnega postopka za financiranje drugih naložb.

Vsaka država članica, ki namerava izkoristiti izbirno prehodno brezplačno dodelitev za modernizacijo energetskega sektorja, do 30. junija 2019 objavi podroben nacionalni okvir, ki določa konkurenčen postopek za zbiranje ponudb, vključno z načrtovanim številom krogov iz prvega pododstavka, in izbirna merila, na kar lahko javnost predloži pripombe.

Kadar naj bi bile naložbe v vrednosti manj kot 12,5 milijona EUR podprte z brezplačno dodelitvijo in niso izbrane v konkurenčnem postopku za zbiranje ponudb iz tega odstavka, država članica izbere projekte na podlagi objektivnih in preglednih meril. Rezultati tega izbirnega postopka so objavljeni in javnost lahko nanje predloži pripombe. Na podlagi tega zadevna država članica do 30. junija 2019 pripravi seznam naložb, ga objavi in predloži Komisiji. Kadar se za isto napravo izvede več kot ena naložba, se te naložbe pri ocenjevanju, ali je zgoraj navedeni prag vrednosti 12,5 milijona EUR presežen ali ne, obravnavajo kot celota, razen če so navedene investicije neodvisno praktično ali finančno vzdržne.

3. Vrednost načrtovanih naložb je enaka vsaj tržni vrednosti brezplačne dodelitve, pri čemer se upošteva potreba po omejitvi neposredno povezanega zvišanja cen. Tržna vrednost je povprečje cene pravic v skupnem dražbenem sistemu v predhodnem koledarskem letu. Do 70 % zadevnih stroškov naložbe se lahko podpre z uporabo brezplačnih pravic, če preostali del stroškov financirajo zasebni pravni subjekti.

4. Prehodne brezplačne dodelitve se odštejejo od količine pravic, ki bi jih država članica v nasprotnem primeru prodala na dražbi. Skupna brezplačna dodelitev ne sme presegati 40 % pravic, ki jih bo zadevna država članica v skladu s členom 10(2)(a) prejela v obdobju 2021–2030, porazdeljene v enake letne količine v navedenem obdobju.

▼ **M9**

5. Kadar država članica na podlagi člena 10d(4) uporabi pravice, porazdeljene za namene solidarnosti, rasti in medsebojnih povezav v Uniji v skladu s členom 10(2)(b), lahko ta država članica z odstopanjem od odstavka 4 tega člena za prehodno brezplačno dodelitev uporabi skupno količino v višini največ 60 % pravic, prejetih v obdobju 2021–2030 na podlagi člena 10(2)(a), pri tem pa uporabi ustrezajočo količino pravic, porazdeljenih v skladu s členom 10(2)(b).

Pravice, ki v skladu s tem členom do leta 2020 niso bile dodeljene, se lahko dodelijo v obdobju 2021–2030 za naložbe, izbrane s konkurenčnim postopkom za zbiranje ponudb iz odstavka 2, razen če zadevna država članica do 30. septembra 2019 obvesti Komisijo o tem, da v obdobju 2021–2030 ne namerava dodeliti dela ali vseh teh pravic, in o količini pravic, ki naj bi bile namesto tega v letu 2020 prodane na dražbi. Kadar so take pravice dodeljene v obdobju 2021–2030, se ustrezajoča količina pravic upošteva za uporabo 60-odstotnega praga iz prvega pododstavka tega odstavka.

6. Dodelitve operaterjem se izvedejo, ko se dokaže, da je bila izvedena naložba, ki je bila izbrana v skladu s pravili konkurenčnega postopka za zbiranje ponudb. Kadar se zaradi naložbe poveča zmogljivost za proizvodnjo električne energije, zadevni operater tudi dokaže, da je do začetka delovanja dodatne zmogljivosti on sam ali drug povezani operater nehal uporabljati ustrezajočo količino bolj emisijsko intenzivne zmogljivosti za proizvodnjo električne energije.

7. Države članice zahtevajo, da upravičeni proizvajalci električne energije in operaterji omrežij vsako leto do 28. februarja poročajo o izvajanju izbranih naložb, vključno z razmerjem med brezplačno dodelitvijo in dejanskimi odhodki za naložbe, ter o vrstah podprtih naložb. Države članice o tem poročajo Komisiji, ki ta poročila javno objavi.

*Člen 10d***Sklad za modernizacijo**

1. Za obdobje 2021–2030 se vzpostavi sklad za podporo naložbam, ki jih predlagajo države članice upravičenke, vključno s financiranjem malih naložbenih projektov, za modernizacijo energijskih sistemov in izboljšanje energetske učinkovitosti v državah članicah, katerih BDP na prebivalca po tržnih cenah je bil leta 2013 pod 60 % povprečja Unije (v nadaljnjem besedilu: sklad za modernizacijo). Sklad za modernizacijo se financira s prodajo pravic na dražbi, kot je določeno v členu 10.

Podprte naložbe so skladne s cilji te direktive ter cilji iz okvira podnebne in energetske politike Unije za leto 2030 in dolgoročnimi cilji iz Pariškega sporazuma. Iz sklada za modernizacijo se ne podpirajo obrati za proizvodnjo električne energije, ki uporabljajo trdna fosilna

▼ **M9**

goriva, razen učinkovitega in trajnostnega daljinskega ogrevanja v državah članicah, katerih BDP na prebivalca po tržnih cenah je bil leta 2013 nižji od 30 % povprečja Unije, pod pogojem, da se določena količina pravic vsaj enakovredne vrednosti uporablja za naložbe iz člena 10c, ki ne zajemajo trdnih fosilnih goriv.

2. Najmanj 70 % finančnih sredstev iz sklada za modernizacijo se uporablja za podporo naložbam v proizvodnjo in uporabo električne energije iz obnovljivih virov energije, izboljšanje energetske učinkovitosti – razen energetske učinkovitosti v zvezi s proizvodnjo energije, ki uporablja trdna fosilna goriva –, shranjevanje energije in modernizacijo energetskih omrežij, vključno s cevovodi za daljinsko ogrevanje in omrežji za prenos električne energije ter povečanjem povezav med državami članicami, pa tudi za podporo pravičnemu prehodu v regijah, odvisnih od ogljika, v državah članicah upravičenkah ter s tem za pomoč pri prerazporejanju, prekvalificiranju in izpopolnjevanju delavcev, pri pobudah v zvezi z iskanjem zaposlitve ter zagonskim podjetjem, in sicer v dialogu s socialnimi partnerji. Upravičene so tudi naložbe v energetske učinkovitost v prometu, stavbah, kmetijstvu in pri ravnanju z odpadki.

3. Za delovanje sklada za modernizacijo so odgovorne države članice upravičenke. EIB zagotovi, da so pravice prodane na dražbi v skladu z načeli in modalitetami iz člena 10(4), in je odgovorna za upravljanje prihodkov. EIB državam članicam prihodke izplača na podlagi odločitve Komisije za izplačilo prihodkov, kadar je to izplačilo za naložbe v skladu z odstavkom 2 tega člena ali – v primeru, da naložbe ne zadevajo področij iz odstavka 2 tega člena – v skladu s priporočili odbora za naložbe. Komisija svojo odločitev sprejme v ustreznem času. Prihodki se porazdelijo med države članice glede na deleže iz Priloge IIb v skladu z odstavki 6 do 12 tega člena.

4. Vsaka zadevna država članica lahko uporabi celotno brezplačno dodelitev, dodeljeno na podlagi člena 10c(4), ali del te dodelitve ter količino pravic, porazdeljenih za namene solidarnosti, rasti in medsebojnih povezav v Uniji v skladu s členom 10(2)(b), ali del teh pravic, in sicer v skladu s členom 10d, da bi podprla naložbe v okviru sklada za modernizacijo, s čimer se povečajo sredstva, porazdeljena tej državi članici. Zadevna država članica do 30. septembra 2019 Komisiji sporoči zadevne količine pravic, ki se uporabijo v skladu s členom 10(2)(b), členom 10c in členom 10d.

5. Ustanovi se odbor za naložbe sklada za modernizacijo. Odbor za naložbe sestavljajo po en predstavnik vsake države članice upravičenke, Komisije in EIB ter trije predstavniki, ki jih druge države članice izvolijo za pet let. Predseduje mu predstavnik Komisije. Sej odbora za naložbe se lahko kot opazovalec udeleži en predstavnik vsake države članice, ki ni članica tega odbora.

▼ **M9**

Odbor za naložbe deluje na pregleden način. Sestava odbora za naložbe ter življenjepisi in izjave o interesih njegovih članov so dostopni javnosti in se po potrebi posodablajo.

6. Preden se država članica upravičenka odloči za financiranje naložbe iz svojega deleža v skladu za modernizacijo, odboru za naložbe in EIB predstavi naložbeni projekt. Kadar EIB potrdi, da naložba spada na področja iz odstavka 2, lahko država članica začne financiranje naložbenega projekta iz svojega deleža.

Kadar naložba za modernizacijo energetskega sistema, ki je predlagana za financiranje iz sklada za modernizacijo, ne spada na področja iz odstavka 2, odbor za naložbe oceni tehnično in finančno vzdržnost take naložbe, vključno z zmanjšanjem emisij, ki jo doseže, in izda priporočilo o financiranju naložbe iz sklada za modernizacijo. Odbor za naložbe zagotovi, da se z vsako naložbo v zvezi z daljinskim ogrevanjem doseže znatno izboljšanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje emisij. To priporočilo lahko vsebuje predloge glede ustreznih instrumentov financiranja. Do 70 % zadevnih stroškov naložbe, ki ne zadeva področij iz odstavka 2, se lahko podpre s sredstvi iz sklada za modernizacijo, če preostali del stroškov financirajo zasebni pravni subjekti.

7. Odbor za naložbe si prizadeva priporočila sprejemati soglasno. Če odbor za naložbe ne more sprejeti soglasne odločitve v roku, ki ga določi predsednik, odločitev sprejme z navadno večino.

Če predstavnik EIB ne potrdi financiranja naložbe, se priporočilo sprejme le, če zanj glasuje dvotretjinska večina vseh članic. V tem primeru predstavnik države članice, v kateri naj bi se izvajala naložba, in predstavnik EIB nista upravičena do glasovanja. Ta pododstavek se ne uporablja za male projekte, ki se financirajo s posojili nacionalne spodbujevalne banke ali nepovratnimi sredstvi in ki prispevajo k izvajanju nacionalnega programa, katerega posebni cilji so v skladu s cilji sklada za modernizacijo, pod pogojem, da se v okviru programa ne porabi več kot 10 % deleža držav članic, določenega v Prilogi IIb.

8. EIB ali odbor za naložbe vsa dejanja ali priporočila na podlagi odstavkov 6 in 7 izvede pravočasno in navede razloge zanje. Takšna dejanja in priporočila se objavijo.

9. Država članica upravičenka je odgovorna za spremljanje izvajanja izbranih projektov.

10. Države članice upravičenke Komisiji vsako leto poročajo o naložbah, financiranih iz sklada za modernizacijo. Poročilo se objavi in vključuje:

- (a) informacije o financiranih naložbah posamezne države članice upravičenke,

▼ M9

- (b) oceno dodane vrednosti v smislu energetske učinkovitosti ali modernizacije energijskega sistema, dosežene z naložbo.

11. Odbor za naložbe Komisiji letno poroča o izkušnjah, pridobljenih pri ocenjevanju naložb. Komisija ob upoštevanju ugotovitev odbora za naložbe do 31. decembra 2024 pregleda področja za projekte iz odstavka 2 in podlago, na kateri odbor za naložbe utemeljuje svoja priporočila.

12. Komisija sprejme izvedbene akte v zvezi s podrobnimi pravili o delovanju sklada za modernizacijo. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ M13*Člen 10e***Mehanizem za okrevanje in odpornost**

1. Kot izreden in enkratni ukrep se pravice, ki se prodajajo na dražbi na podlagi odstavkov 2 in 3 tega člena, do 31. avgusta 2026 prodajajo na dražbi, dokler celoten znesek prihodkov, pridobljenih s takimi dražbami, ne doseže 20 milijard EUR. Ti prihodki se dajo na voljo za Mehanizem za okrevanje in odpornost, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, in se izvajajo v skladu z določbami navedene uredbe.

2. Z odstopanjem od člena 10a(8) se do 31. avgusta 2026 del pravic iz navedenega odstavka prodaja na dražbi, da se podprejo cilji iz člena 21c(3), točke (b) do (f), Uredbe (EU) 2021/241, dokler znesek prihodkov, pridobljenih s takimi dražbami, ne doseže 12 milijard EUR.

3. Do 31. avgusta 2026 se določeno število pravic od količine, ki bi jo sicer države članice prodale na dražbi od 1. januarja 2027 do 31. decembra 2030 na podlagi člena 10(2), točka (a), prodaja na dražbi, da se podprejo cilji iz člena 21c(3), točke (b) do (f), Uredbe (EU) 2021/241, dokler znesek prihodkov, pridobljenih s takimi dražbami, ne doseže 8 milijard EUR. Te pravice se načeloma prodajo na dražbi v enakih letnih količinah v zadevnem obdobju.

4. Z odstopanjem od člena 1(5a) Sklepa (EU) 2015/1814 se do 31. decembra 2030 27 milijonov nedodeljenih pravic iz rezerve za stabilnost trga od skupne količine, ki bi bila sicer v tem obdobju razveljavljena, uporabi za podporo inovacijam, kot je navedeno v členu 10a(8), prvi pododstavek, te direktive.

5. Komisija zagotovi, da se pravice, ki se prodajajo na dražbi na podlagi odstavkov 2 in 3, kadar je ustrezno, vključno s plačili predhodnega financiranja v skladu s členom 21d Uredbe (EU) 2021/241,

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

▼ M13

prodajo na dražbi v skladu z načeli in načini iz člena 10(4) te direktive ter v skladu s členom 24 Uredbe Komisije (EU) št. 1031/2010 ⁽¹⁾, da se zagotovi ustrezen znesek sredstev inovacijskega sklada v obdobju od leta 2023 do 2026. Obdobje za prodajo na dražbi iz tega člena se pregleda eno leto po njegovem začetku glede na vpliv prodaj na dražbi iz tega člena na trg ogljika in ceno.

6. EIB je uradni dražitelj pravic, ki se prodajajo na dražbi na podlagi tega člena v dražbenem sistemu, imenovanem na podlagi člena 26(1) Uredbe (EU) št. 1031/2010, in prihodke, pridobljene s prodajo na dražbi, nakaže Komisiji.

7. Prihodki, pridobljeni s prodajo pravic na dražbi, so zunanji namenski prejemki v skladu s členom 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.

▼ M4*Člen 11***Nacionalni izvedbeni ukrepi**

1. Vsaka država članica objavi in Komisiji do 30. septembra 2011 predloži seznam naprav, ki jih zajema ta direktiva na njenem ozemlju, in kakršnih koli brezplačnih dodelitev posameznim napravam na njenem ozemlju, izračunanih v skladu s pravili iz členov 10a(1) in 10c.

▼ M9

Seznam naprav, ki jih zajema ta direktiva, za obdobje petih let, ki se začne 1. januarja 2021, se predloži do 30. septembra 2019, seznam za vsako nadaljnje obdobje petih let pa se predložijo vsakih pet let od posamezne predložitve seznama. Vsak seznam vključuje informacije o proizvodni dejavnosti, prenosih toplote in plinov, proizvodnji električne energije in emisijah na ravni podnaprave za pet koledarskih let pred predložitvijo seznama. Brezplačne dodelitve se namenijo le napravam, za katere so zagotovljene te informacije.

▼ M4

2. Pristojni organi do 28. februarja vsako leto izdajo količino pravic, ki naj bi se dodelile v zadevnem letu, izračunanih v skladu s členoma 10, 10a in 10c.

3. Države članice ne smejo izdati brezplačnih pravic iz odstavka 2 napravam, katerim je Komisija zavrnila vpis na seznam iz odstavka 1.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1031/2010 z dne 12. novembra 2010 o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L 302, 18.11.2010, str. 1).

⁽²⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

▼ **M2**

POGLAVJE IV

**DOLOČBE, KI SE UPORABLJAJO ZA LETALSTVO IN NEPREMIČNE
NAPRAVE**▼ **M4***Člen 11a***Uporaba CER in ERU iz projektnih dejavnosti v ► **M9** EU ETS ◄
pred začetkom veljavnosti mednarodnega sporazuma o podnebnih
spremembah**

1. Brez poseganja v uporabo člena 28(3) in (4) se uporabljajo odstavki 2 do 7 tega člena.

2. Če raven uporabe CER in ERU, ki jo država članica dovoljuje upravljavcem ali operatorjem zrakoplovov za obdobje 2008–2012 ni že izkoriščena, ali če je v skladu z odstavkom 8 odobrena pravica do uporabe dobropisov, lahko upravljavci pristojni organ zaprosijo, da jim pravice, ki so veljavne od leta 2013 naprej, izda v zameno za CER in ERU, izdane za zmanjšanje emisij do leta 2012, iz vrst projektov, ki so izpolnjevali pogoje za uporabo v ► **M9** EU ETS ◄ v obdobju 2008–2012.

Pristojni organ do 31. marca 2015 izvede takšno izmenjavo na podlagi zahtevka.

3. Če raven uporabe CER in ERU, ki so jo države članice za obdobje 2008–2012 dovolile upravljavcem ali operatorjem zrakoplovov, ni izkoriščena, ali če je bila v skladu z odstavkom 8 odobrena pravica do uporabe dobropisov, pristojni organi upravljavcem dovolijo, da zamenjajo CER in ERU iz projektov, ki so bili registrirani pred letom 2013, izdane za zmanjšanje emisij od leta 2013 naprej, za pravice, ki veljajo od leta 2013 naprej.

Prvi pododstavek se uporablja za CER in ERU za vse vrste projektov, ki so izpolnjevali pogoje za uporabo v ► **M9** EU ETS ◄ v obdobju 2008–2012.

4. Če raven uporabe CER in ERU, ki so jo države članice za obdobje 2008–2012 dovolile upravljavcem ali operatorjem zrakoplovov, ni izkoriščena, ali če je bila v skladu z odstavkom 8 odobrena pravica do uporabe dobropisov, pristojni organi upravljavcem dovolijo, da zamenjajo CER, izdane za zmanjšanje emisij od leta 2013 naprej, za pravice iz novih projektov, ki so se začeli od leta 2013 naprej v LDC.

Prvi pododstavek se uporablja za CER za vse vrste projektov, ki se lahko uporabljajo v ► **M9** EU ETS ◄ v obdobju 2008–2012, dokler navedene države ne ratificirajo ustreznega sporazuma z ► **M9** Unijo ◄ ali do leta 2020, pri čemer se upošteva zgodnejši datum.

5. Če raven uporabe CER in ERU, ki so jo države članice za obdobje 2008–2012 dovolile upravljavcem ali operatorjem zrakoplovov, ni izkoriščena, ali če je bila v skladu z odstavkom 8 odobrena pravica do uporabe dobropisov in če se pogajanja za mednarodni sporazum o podnebnih spremembah ne zaključijo do 31. decembra 2009, se lahko dobropisi iz projektov ali drugih dejavnosti za zmanjšanje emisij uporabijo v ► **M9** EU ETS ◄ v skladu s sporazumi, sklenjenimi s tretjimi državami, pri čemer se določi raven uporabe. Upravljavci lahko v skladu s takšnimi sporazumi uporabijo dobropise iz projektnih dejavnosti v teh tretjih državah, da izpolnijo svoje obveznosti v okviru ► **M9** EU ETS ◄.

▼ **M4**

6. Sporazumi iz odstavka 5 določijo uporabo dobropisov v ►**M9** EU ETS ◀ iz projektov, ki so primerni za uporabo v ►**M9** EU ETS ◀ v obdobju 2008–2012, vključno s tehnologijami obnovljivih virov ali tehnologijami energetske učinkovitosti, ki spodbujajo tehnološki prenos in trajnostni razvoj. Vsak tak sporazum lahko tudi določi uporabo dobropisov iz projektov, kjer je uporabljeno izhodišče pod ravniyo brezplačne dodelitve v okviru ukrepov iz člena 10a ali pod ravnmi, ki jih zahteva zakonodaja ►**M9** Unije ◀.

7. Ko je mednarodni sporazum o podnebnih spremembah dosežen, se od 1. januarja 2013 v ►**M9** EU ETS ◀ sprejemajo le dobropisi iz projektov od tretjih držav, ki so mednarodni sporazum ratificirale.

▼ **M9**▼ **M1***Člen 11b***Projektne dejavnosti**

1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi bila izhodišča za projektne dejavnosti, kakor so opredeljena s kasnejšimi odločitvami, sprejetimi na podlagi UNFCCC ali Kjotskega protokola, ki so bile začete v državah, ki so z Unijo podpisale Pogodbo o pristopu, zagotovo v celoti skladna s pravnim redom ►**M9** Unije ◀, vključno z začasnimi odstopanji iz Pogodbe o pristopu.

▼ **M4**

►**M9** Unija ◀ in njene države članiceodobrijo le projektne dejavnosti, v katerih imajo vsi projektni udeleženci sedež bodisi v državi, ki je sklenila mednarodni sporazum v zvezi s takšnimi projekti, bodisi v državi ali podzvezni ali regionalni enoti, ki je povezana s ►**M9** EU ETS ◀ v skladu s členom 25.

▼ **M1**

2. Razen če v odstavkih 3 in 4 ni predvideno drugače, države članice, ki gostijo projektne dejavnosti, zagotovijo, da se za zmanjšanja ali omejitve emisij toplogrednih plinov iz ►**M2** dejavnosti ◀, ki spadajo v področje uporabe te direktive, ERU in CER ne izdajajo.

3. Do 31. decembra 2012 se za projektne dejavnosti JI in CDM, ki neposredno zmanjšajo ali omejijo emisije naprave, ki spada v področje uporabe te direktive, lahko izdaja ERU in CER samo, če upravljavec te naprave prekliče enako število pravic emisije.

4. Do 31. decembra 2012 se za projektne dejavnosti JI in CDM, ki posredno zmanjšajo ali omejijo emisije naprave, ki spada v področje uporabe te direktive, lahko izdaja ERU in CER samo, če se enako število pravic do emisije izbriše iz nacionalnega registra držav članic, iz katerih ERU ali CER izhajajo.

5. Država članica, ki pooblasti zasebne ali javne subjekte za sodelovanje v projektnih dejavnostih, ostane odgovorna za izpolnjevanje svojih obveznosti po UNFCCC in Kjotskem protokolu in mora zagotoviti, da je njihovo sodelovanje v skladu z ustreznimi smernicami, modalitetami in postopki, ki so bili sprejeti v skladu z UNFCCC ali Kjotskim protokolom.

▼ **M1**

6. V primeru projektnih dejavnosti za proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah s splošno zmogljivostjo nad 20MW, države članice pri odobritvi teh projektnih dejavnosti zagotovijo, spoštovanje ustreznih mednarodnih kriterijev in smernic med razvojem omenjenih projektnih dejavnosti, vključno s kriteriji in smernicami iz Poročila Svetovne komisije za jezove novembra 2000: „Jezovi in razvoj. Nov okvir za odločanje“.

▼ **M9**▼ **B***Člen 12***Prenos, predaja in ukinitve pravic**

1. Države članice zagotovijo, da so pravice prenosljive med:

- (a) osebami v ► **M9** Uniji ◄;
- (b) osebami v ► **M9** Uniji ◄ in osebami v tretjih državah, kadar se take pravice priznajo v skladu s postopkom iz člena 25, pri čemer se uporabljajo samo omejitve, ki jih ureja ta direktiva ali so sprejete v skladu s to direktivo.

▼ **M4**

1a. Komisija do 31. decembra 2010 preuči, ali je trg s pravicami do emisij dovolj zaščiten pred trgovanjem z notranjimi informacijami ali tržno manipulacijo, ter po potrebi pripravi predloge, da se takšna zaščita zagotovi. Ustrezne določbe iz Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o trgovanju z notranjimi informacijami in tržni manipulaciji (zloraba trga)⁽¹⁾ se lahko uporabijo z vsemi ustreznimi prilagoditvami, potrebnimi za njihovo uporabo v trgovini z osnovnimi proizvodi.

▼ **B**

2. Države članice zagotovijo, da se pravice, ki jih izda pristojni organ druge države članice, priznajo za namene ► **M2** izpolnjevanja obveznosti operatorja zrakoplova v skladu z odstavkom 2a ali ◄ izpolnjevanja obveznosti upravljavca po odstavku 3.

▼ **M2**

2a. Države članice upravljavke zagotovijo, da vsako leto do 30. aprila vsak operator zrakoplova preda število pravic, ki je enako skupnim emisijam iz letalskih dejavnosti v predhodnem koledarskem letu in preverjenim v skladu s členom 15, ki so na seznamu v Prilogi I in ki jih letalski operator izvaja. Države članice zagotovijo, da se pravice, predane v skladu s tem odstavkom, nato ukinejo.

▼ **M8**

3. Države članice v obdobju do 31. decembra 2020 zagotovijo, da vsako leto do 30. aprila upravljavec vsake naprave preda število pravic, ki niso pravice, izdane v skladu s Poglavjem II, ki je enako skupnim emisijam iz te naprave v predhodnem koledarskem letu, preverjenim v skladu s členom 15, in da se te pravice nato ukinejo. Države članice za obdobje, ki se začne 1. januarja 2021, zagotovijo, da vsako leto do 30.

⁽¹⁾ UL L 96, 12.4.2003, str. 16.

▼M8

aprila upravljavec vsake naprave preda število pravic, ki je enako skupnim emisijam iz te naprave v predhodnem koledarskem letu, preverjenim v skladu s členom 15, in da se te pravice nato ukinejo, ob upoštevanju pregleda iz člena 28b.

3-a. Kadar in dokler je potrebno za zaščito okoljske celovitosti EU ETS, se operaterjem zrakoplovov in drugim operaterjem v EU ETS prepove uporaba pravic, ki jih izda država članica, v zvezi s katero so prenehale obveznosti za operaterje zrakoplovov in druge operaterje. Pravni akt iz člena 19 vključuje ukrepe, potrebne v primerih iz tega odstavka.

▼M4

3a. V zvezi z emisijami, ki so bile preverjeno zajete in prenesene v napravo za trajno skladiščenje z veljavnim dovoljenjem v skladu z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida ⁽¹⁾, ne sme priti do obvezne predaje pravic.

▼B

4. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da bodo pravice ukinjene kadarkoli na zahtevo imetnika. ►**M9** V primeru zaprtja zmogljivosti za proizvodnjo električne energije na svojem ozemlju lahko države članice ukinejo pravice iz skupne količine pravic, ki jih nameravajo prodati na dražbi, iz člena 10(2) do količine, ki ustreza povprečju preverjenih emisij zadevne naprave, in sicer v obdobju petih let pred zaprtjem. Zadevna država članica obvesti Komisijo o taki načrtovani ukinitvi v skladu z delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi člena 10(4). ◀

▼M4

5. Odstavka 1 in 2 se uporabljata brez poseganja v člen 10c.

▼M12

6. Države članice operatorje zrakoplovov do 30. novembra 2022 obvestijo o tem, da so za leto 2021 njihove zahteve za poravnavo v smislu odstavka 3.2.1 Mednarodnih standardov in priporočenih praks ICAO za varstvo okolja za shemo za poravnavo in zmanjševanje emisij ogljika za mednarodni letalski promet enake nič. Države članice obvestijo operatorje zrakoplovov, ki izpolnjujejo naslednja pogoja:

- (a) operatorji zrakoplovov imajo spričevalo operatorja zrakoplova, ki ga je izdala država članica, ali so registrirani v državi članici, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, pridruženimi območji in ozemlji navedene države članice, in

⁽¹⁾ UL L 140, 5.6 2009, str. 114.

▼ M12

- (b) od 1. januarja 2021 njihove letne emisije CO₂ iz letov, ki se opravljajo z letali z največjo potrjeno vzletno maso večjo od 5 700 kg, iz Priloge I k tej direktivi in člena 2(3) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/1603 ⁽¹⁾, razen letov z vzletom in pristankom v isti državi članici, vključno z najbolj oddaljenimi regijami te države članice, presegajo 10 000 ton.

Za namene prvega pododstavka, točka (b), se ne upoštevajo emisije CO₂ iz naslednjih vrst letov:

- (i) državnih letov;
- (ii) letov v humanitarne namene;
- (iii) letov medicinske pomoči;
- (iv) vojaških letov;
- (v) letov za gašenje požarov;
- (vi) letov pred ali po humanitarnem letu, letu medicinske pomoči ali letu za gašenje požarov, pod pogojem, da so bili taki leti opravljeni z istim zrakoplovom in so bili potrebni za izvedbo s tem povezanih humanitarnih, zdravstvenih ali gasilskih dejavnosti ali za premostitev zrakoplova po teh dejavnostih za njegovo naslednjo dejavnost.

7. V času, ko še ni zakonodajnega akta o spremembi te direktive v zvezi s prispevkom letalstva k cilju Unije glede zmanjšanja emisij v celotnem gospodarstvu in ustreznim izvajanjem globalnega tržnega ukrepa in v primeru, da se rok za prenos takega zakonodajnega akta ne izteče do 30. novembra 2023, sektorski faktor rasti (SGF) za emisije leta 2022, ki ga objavi ICAO, pa je enak nič, države članice do 30. novembra 2023 obvestijo operatorje zrakoplovov, da so za leto 2022 njihove zahteve za poravnavo emisij v smislu odstavka 3.2.1 Mednarodnih standardov in priporočenih praks ICAO za varstvo okolja za shemo za poravnavo in zmanjševanje emisij ogljika za mednarodni letalski promet enake nič.

▼ M9*Člen 13***Veljavnost pravic**

Veljavnost pravic, izdanih od 1. januarja 2013 naprej, ni omejena. Za pravice, izdane od 1. januarja 2021 naprej, se navede, v katerem desetletnem obdobju, šteto od 1. januarja 2021, so bile izdane; te pravice veljajo za emisije od prvega leta navedenega obdobja naprej.

▼ M4*Člen 14***Spremljanje in poročanje o emisijah****▼ M9**

1. Komisija sprejme izvedbene akte o podrobnih ureditvah za spremljanje in poročanje o emisijah in po potrebi o podatkih o dejavnosti iz dejavnosti, naštetih v Prilogi I, zaradi spremljanja in poročanja podatkov

⁽¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1603 z dne 18. julija 2019 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z ukrepi Mednarodne organizacije civilnega letalstva za spremljanje in preverjanje emisij iz letalstva ter poročanje o njih za namene izvajanja globalnega tržnega ukrepa (UL L 250, 30.9.2019, str. 10).

▼ M9

o tonskih kilometrih za namene vloge v skladu s členom 3e ali 3f, ki morajo temeljiti na načelih za spremljanje in poročanje, določenih v Prilogi IV, ter zahtevah, določenih v odstavku 2 tega člena. V teh izvedbenih aktih se navedejo tudi podrobne opredelitve potenciala globalnega segrevanja ozračja za posamezne toplogredne pline v zahtevah za spremljanje in poročanje o emisijah za te pline.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ M4

2. ► **M9** Akti ◀ iz odstavka 1 upoštevajo najbolj točne in najnovejše znanstvene dokaze, ki so na voljo, zlasti s strani IPCC, in lahko tudi podrobno opredelijo zahteve za upravljavce glede poročanja o emisijah, povezanih s proizvodnjo blaga v energetske intenzivnih sektorjih, ki so lahko podvržene mednarodni konkurenci. Navedeni ► **M9** akti ◀ lahko opredelijo tudi zahtevo, da takšne informacije preverijo neodvisni izvajalci.

Te zahteve lahko zajemajo poročanje o ravneh emisij iz proizvodnje električne energije, za katere velja ► **M9** EU ETS ◀ v povezavi s proizvodnjo takšnega blaga.

3. Države članice zagotovijo, da vsak upravljavec naprave ali operator zrakoplova spremlja in poroča pristojnemu organu o emisijah iz te naprave ali, od 1. januarja 2010, zrakoplova, ki ga upravlja, v vsakem koledarskem letu po koncu tega leta v skladu z ► **M9** akti ◀ iz odstavka 1.

4. ► **M9** Akti ◀ iz odstavka 1 lahko vključujejo zahteve glede uporabe avtomatskih sistemov in oblik izmenjave podatkov, da se uskladijo komunikacija o načrtu spremljanja, letno poročilo o emisijah in dejavnosti preverjanja med upravljavcem naprave, preveriteljem in pristojnimi organi.

▼ M2*Člen 15***▼ M4****Preverjanje in akreditacija****▼ M2**

Države članice zagotovijo, da se poročila, ki jih upravljavci in operatorji zrakoplovov predložijo na podlagi člena 14(3), preverijo v skladu z merili iz Priloge V in vsemi podrobnimi določbami, ki jih sprejme Komisija v skladu s tem členom, in da je pristojni organ o tem obveščen.

Države članice zagotovijo, da upravljavec ali operator zrakoplova, katerega poročilo do 31. marca vsako leto za emisije v predhodnem letu ni bilo potrjeno kot zadovoljivo v skladu z merili iz Priloge V in vsemi podrobnimi določbami, ki jih sprejme Komisija v skladu s tem členom, ne more več prenesti pravic, dokler njegovo poročilo ni potrjeno kot zadovoljivo.

▼ M9

Komisija sprejme izvedbene akte o preverjanju poročil o emisijah na podlagi načel iz Priloge V ter za akreditacijo in nadzor preveriteljev. Komisija lahko sprejme tudi izvedbene akte za preverjanje poročil, ki jih predložijo letalski prevozniki na podlagi člena 14(3), in zahtevkov iz

▼ **M9**

členov 3e in 3f, vključno s postopki preverjanja, ki jih uporabljajo preveritelji. V njih določi pogoje za akreditacijo in njen preklic, za vzajemno priznavanje ter po potrebi za medsebojni pregled akreditacijskih organov.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ **M4***Člen 15a***Razkrivanje podatkov in poslovna skrivnost**

Države članice in Komisija zagotovijo, da so vse odločbe in poročila v zvezi s količino in dodelitvijo pravic ter spremljanjem, poročanjem in preverjanjem emisij razkrite takoj in na urejen način, ki zagotavlja nediskriminatoreni dostop do njih.

Podatki, za katere velja poslovna skrivnost, se ne smejo razkriti nobeni drugi osebi ali organu, razen na podlagi veljavnih zakonov ali drugih predpisov.

▼ **B***Člen 16***Sankcije**

1. Države članice določijo pravila za sankcije za kršitve nacionalnih določb, sprejetih na podlagi te direktive, in z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se ta pravila izvajajo. Predvidene sankcije morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice Komisijo obvestijo o teh določbah ► **M2** — in brez odlašanja tudi o vseh nadaljnjih spremembah, ki vplivajo na te določbe.

▼ **M2**

2. Države članice zagotovijo objavo imen upravljavcev in operatorjev zrakoplovov, ki kršijo zahteve za predajo zadostnega števila pravic v skladu s to direktivo.

3. Države članice zagotovijo, da je vsak upravljavec ali operator zrakoplovov, ki do 30. aprila vsakega leta ne preda dovolj pravic, ki pokrivajo njegove emisije v predhodnem letu, dolžan plačati kazen za presežne emisije. Kazen za presežne emisije je 100 EUR za vsako izpuščeno tono ekvivalenta ogljikovega dioksida, za katero upravljavec ali operator zrakoplova ni predal pravic. Plačilo kazni za presežne emisije upravljavca ali operatorja zrakoplova ne odveže obveznosti, da preda količino pravic, ki je enaka tem presežnim emisijam, ko preda pravice za naslednje koledarsko leto.

▼ **M4**

4. Kazen za presežne emisije v zvezi s pravicami, izdanimi od 1. januarja 2013 naprej, se poveča v skladu z evropskim indeksom cen življenjskih potrebščin.

▼ **M2**

5. Če operator zrakoplova ne izpolnjuje zahtev te direktive, z drugimi izvršilnimi ukrepi pa se ni zagotovilo izpolnjevanje teh zahtev, lahko njegova država članica upravljavka Komisijo pozove, da sprejme odločitev o uvedbi prepovedi opravljanja letov za zadevnega operatorja zrakoplova.

▼ M2

6. Vsak poziv države članice upravljavke v skladu z odstavkom 5 vsebuje:

- (a) dokaze, da operator zrakoplova ne izpolnjuje obveznosti iz te direktive;
- (b) podrobnosti o izvršilnih ukrepih, ki jih je sprejela ta država članica;
- (c) utemeljitev za uvedbo prepovedi opravljanja letov na ravni ► **M9** Unije ◀; in
- (d) priporočilo za obseg prepovedi opravljanja letov na ravni ► **M9** Unije ◀ in morebitne pogoje, ki bi morali veljati.

7. Ko se zahteve, kot so tiste iz odstavka 5, naslovijo na Komisijo, Komisija obvesti druge države članice prek njihovih predstavnikov v odboru iz člena 23(1) v skladu s poslovnikom odbora.

8. Če je to ustrezno in izvedljivo, potekajo posvetovanja z organi, ki so odgovorni za regulativni nadzor nad zadevnim operatorjem zrakoplova, pred sprejetjem odločitev na podlagi poziva v skladu z odstavkom 5. Kadar je to mogoče, posvetovanja potekajo skupaj s Komisijo in državami članicami.

9. Kadar Komisija obravnava možnost sprejetja odločitve na podlagi poziva v skladu z odstavkom 5, obvesti zadevnega operatorja zrakoplova o osnovnih dejstvih in razlogih, na katerih temelji takšna odločitev. Zadevni letalski operator ima možnost Komisiji predložiti pisne pripombe v roku 10 delovnih dni po datumu obvestila.

10. Na poziv države članice lahko Komisija v skladu ► **M9** s postopkom pregleda iz člena 22a(2) ◀ sprejme odločitev o uvedbi prepovedi opravljanja letov za zadevnega operatorja zrakoplova.

11. Vsaka država članica na svojem ozemlju izvršuje vsako odločitev, sprejeto v skladu z odstavkom 10. Država članica Komisijo obvesti o vseh ukrepih, sprejetih za izvajanje teh odločitev.

▼ M9

12. Komisija sprejme izvedbene akte glede podrobnih pravil v zvezi s postopki iz tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ M1*Člen 17***Dostop do informacij**

Odločitve v zvezi z dodeljevanjem pravic do emisije, informacije o projektnih dejavnostih, v katerih je država članica udeležena ali pa za udeležbo pooblasti zasebne ali javne subjekte, in poročila o emisijah, ki so obvezna na podlagi dovoljenja za emisijo toplogrednih plinov in jih hranijo pristojni organi, so v skladu z Direktivo 2003/4/ES dostopni javnosti.

▼B*Člen 18***Pristojni organ**

Države članice sprejmejo ustrezno upravno ureditev, vključno z imenovanjem primerne pristojnega organa ali organov, za izvajanje te direktive. Kadar se imenuje več pristojnih organov, je treba njihovo delo na podlagi te direktive usklajevati.

▼M1

Države članice predvsem zagotovijo usklajevanje med svojo kontaktno točko, pristojno za odobritev projektnih dejavnosti v skladu s členom 6(1)(a) Kjotskega protokola, *ter* svojim nacionalnim organom, pristojnim za izvajanje člena 12 Kjotskega protokola, ki sta imenovana v skladu z kasnejšimi odločitvami, sprejetimi na podlagi UNFCCC ali Kjotskega protokola.

▼M2*Člen 18a***Država članica upravljavka**

1. Država članica upravljavka operatorja zrakoplova je:

- (a) v primeru operatorja zrakoplova z veljavno operativno licenco, ki jo je odobrila država članica v skladu z določbami iz Uredbe Sveta (EGS) št. 2407/92 z dne 23. julija 1992 o licenciranju letalskih prevoznikov ⁽¹⁾, država članica, ki je odobrila operativno licenco temu operatorju zrakoplova; in
- (b) v vseh drugih primerih država članica z največjimi ocenjenimi pripisanimi emisijami iz letalstva iz letov, ki jih je opravil zadevni operator zrakoplova v izhodiščnem letu.

2. Kadar se državi članici upravljavki operatorja zrakoplova v prvih dveh letih katerega koli obdobja iz člena 3c ne pripišejo nobene emisije iz letalstva iz letov, ki jih opravlja zadevni operator zrakoplova iz odstavka 1(b) tega člena, je ta operator zrakoplova za naslednje obdobje prenesen v drugo državo članico upravljavko. Nova država članica upravljavka je država članica z največjimi ocenjenimi pripisanimi emisijami iz letalstva iz letov, ki jih je opravil zadevni letalski operater v prvih dveh letih predhodnega obdobja.

3. Na podlagi najboljših razpoložljivih informacij Komisija:

- (a) pred 1. februarjem 2009 objavi seznam operatorjev zrakoplovov, ki so 1. januarja 2006 ali pozneje izvajali letalsko dejavnost s seznama v Prilogi I, v katerem za vsakega operatorja zrakoplova v skladu z odstavkom 1 navede državo članico upravljavko, in

⁽¹⁾ UL L 240, 24.8.1992, str. 1.

▼ M2

- (b) pred 1. februarjem v vsakem naslednjem letu dopolni seznam z operatorji zrakoplovov, ki so naknadno izvajali letalske dejavnosti s seznama v Prilogi I.

4. Komisija lahko v skladu ► **M9** s postopkom pregleda iz člena 22a(2) ◄ razvije smernice, po katerih bodo lahko države članice upravljavke po tej direktivi upravljale operatorje zrakoplovov.

5. Za namene odstavka 1 pomeni „izhodiščno leto“ v zvezi z operatorjem zrakoplovov, ki je začel delovati v ► **M9** Uniji ◄ po 1. januarju 2006, prvo koledarsko leto delovanja; v vseh ostalih primerih pa pomeni koledarsko leto, ki se začne 1. januarja 2006.

*Člen 18b***Pomoč Eurocontrola**

Pri opravljanju svojih dolžnosti iz členov 3c(4) in 18a lahko Komisija za pomoč zaprosi organizacijo Eurocontrol ali drugo ustrezno organizacijo in z njimi v ta namen sklene ustrezne dogovore.

▼ B*Člen 19***Registri****▼ M4**

1. Pravice, izdane od 1. januarja 2012 dalje, se vodijo v registru ► **M9** Unije ◄ za izvajanje postopkov vodenja računov, odprtih v državi članici, ter dodeljevanje, predajo in ukinitve pravic v okviru ► **M9** aktov ◄ Komisije, navedenih v odstavku 3.

Vsaka država je zmožna izvajati operacije, odobrene v okviru UNFCCC ali Kjotskega protokola.

▼ B

2. Vsaka oseba je lahko imetnik pravice. Register je na voljo javnosti in vsebuje ločene evidence za pravice vsake osebe, kateri in od katere se pravice izdajo ali prenesejo.

▼ M9

3. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive z določitvijo vseh potrebnih zahtev v zvezi z registrom Unije – za obdobje trgovanja, ki se začne 1. januarja 2013, in nadaljnja obdobja – v obliki standardiziranih elektronskih zbirk podatkov, ki vsebujejo skupne podatkovne elemente, da se omogoči sledenje izdaje, posesti, prenosa in ukinitve pravic, kot velja, in za zagotovitev javnega dostopa in zaupnosti, kot je ustrezno. Ti delegirani akti vključujejo tudi določbe o začetku izvajanja pravil o medsebojnem priznavanju pravic v sporazumih za povezovanje sistemov trgovanja z emisijami.

▼ M4

4. ► **M9** Akti ◄, navedeni v odstavku 3, vsebujejo ustrezne modalitete, da lahko register ► **M9** Unije ◄ izvaja transakcije in druge

▼ **M4**

dejavnosti za izvajanje ureditve iz člena 25(1b). Navedeni ►**M9** akti ◄ vključujejo tudi postopke za spremembo in izredno upravljanje registra ►**M9** Unije ◄ v zvezi z vprašanji iz odstavka 1 tega člena. Vsebujejo ustrezne modalitete, na podlagi katerih se v registru ►**M9** Unije ◄ zagotovi, da države članice lahko dajejo pobude o izboljšanju učinkovitosti, vodenju upravnih stroškov in ukrepov nadzora kakovosti.

▼ **B***Člen 20***Centralni administrator**

1. Komisija imenuje centralnega administratorja za vodenje neodvisne evidence transakcij, v katere se zapisujejo izdaje, prenosi in ukinitve pravic.
2. Centralni administrator opravi avtomatizirano preveritev vsake transakcije v registrih prek neodvisne evidence transakcij, s čimer zagotovi, da ni nobenih nepravilnosti pri izdaji, prenosu in ukinitvi pravic.
3. Če se pri avtomatizirani preveritvi odkrijejo nepravilnosti, centralni administrator obvesti zadevno državo članico ali države članice, ki teh transakcij in nobenih nadaljnjih transakcij, povezanih z zadevnimi pravicami, ne registrirajo, dokler se nepravilnosti ne razrešijo.

*Člen 21***Poročanje držav članic**

1. Države članice vsako leto predložijo Komisiji poročilo o uporabi te direktive. ►**M4** V tem poročilu se posebna pozornost nameni ureditvi dodelitve pravic, delovanju registrov, uporabi izvedbenih ukrepov za spremljanje in poročanje, preverjanju in akreditaciji ter zadevam, povezanim s skladnostjo s to direktivo, ter morebitni fiskalni obravnavi pravic. ◄ Prvo poročilo se pošlje Komisiji do 30. junija 2005. ►**M9** Poročilo se sestavi na podlagi vprašalnika ali osnutka, ki ga sprejme Komisija v obliki izvedbenih aktov. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2). ◄ Vprašalnik ali predloga se pošlje državam članicam vsaj šest mesecev pred rokom za predložitev prvega poročila.
2. Na podlagi poročil iz odstavka 1 Komisija objavi poročilo o uporabi te direktive v treh mesecih od prejema poročil držav članic.

▼ **M4**

3. Komisija organizira izmenjavo informacij med pristojnimi organi držav članic v zvezi z razvojem na področju dodelitve, uporabe ERU in CER v ►**M9** EU ETS ◄, delovanja registrov, spremljanja, poročanja, preverjanja, akreditacije, informacijske tehnologije in usklajenosti s to direktivo.

▼ **M9**

4. Vsaka tri leta se v poročilu iz odstavka 1 posebna pozornost nameni tudi enakovrednim ukrepom, sprejetim za male naprave, ki so izključene iz EU ETS. Vprašanje enakovrednih ukrepov, sprejetih za male naprave, se obravnava tudi pri izmenjavi informacij iz odstavka 3.

▼ **M1***Člen 21a***Podpora dejavnostim graditve lastnih zmogljivosti**

V skladu z UNFCCC, Kjotskim protokolom in morebitnimi pozneje sprejetimi odločitvami v zvezi z njunim izvajanjem, si Komisija in države članice prizadevajo podpirati dejavnosti graditve lastnih zmogljivosti v državah v razvoju in v državah v gospodarski tranziciji, da bi jim tako pomagale v celoti izkoristiti JI in CDM v oporo pri njihovih strategijah trajnostnega razvoja *ter* da bi olajšale vključevanje subjektov v oblikovanje in izvajanje projektov JI in CDM.

▼ **M9***Člen 22***Spremembe prilog**

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za spremembo, kadar je ustrezno, prilog k tej direktivi, razen prilog I, IIa in IIb, glede na poročila, predvidena v členu 21, in izkušnje pri uporabi te direktive. Prilogi IV in V se lahko spremenita, da bi se izboljšalo spremljanje, poročanje in preverjanje emisij.

*Člen 22a***Postopek v odboru**

1. Komisiji pomaga Odbor za podnebne spremembe, ustanovljen s členom 26 Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi tretji pododstavek člena 5(4) Uredbe (EU) št. 182/2011.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o mehanizmu za spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih ter za sporočanje drugih informacij v zvezi s podnebnimi spremembami na nacionalni ravni in ravni Unije ter o razveljavitvi Sklepa št. 280/2004/ES (UL L 165, 18.6.2013, str. 13).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

▼ **M9***Člen 23***Izvajanje prenosa pooblastila**

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 3d(3), 10(4), 10a(1) in (8), 10b(5), 19(3), člena 22, členov 24(3), 24a(1), 25a(1) ter člena 28c se prenese na Komisijo za nedoločen čas od 8. aprila 2018.

3. Prenos pooblastila iz členov 3d(3), 10(4), 10a(1) in (8), 10b(5), 19(3), člena 22, členov 24(3), 24a(1), 25a(1) ter člena 28c lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽¹⁾.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 3d(3), 10(4), 10a(1) in (8), 10b(5), 19(3), člena 22, členov 24(3), 24a(1), 25a(1) ter člena 28c, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

▼ **M4***Člen 24***Postopki za enostransko vključitev dodatnih dejavnosti in plinov**▼ **M9**

1. Od leta 2008 lahko države članice uporabijo trgovanje s pravicami do emisij v skladu s to direktivo za dejavnosti in toplogredne pline, ki niso navedeni v Prilogi I, ob upoštevanju vseh ustreznih meril, zlasti učinkov na notranji trg, morebitnih izkrivljanj konkurence, okoljske celovitosti EU ETS in zanesljivosti načrtovanega sistema spremljanja in poročanja, vendar pod pogojem, da vključitev takih dejavnosti in toplogrednih plinov odobri Komisija v skladu z delegiranimi akti, za sprejetje katerih se pooblastilo prenese na Komisijo v skladu s členom 23.

⁽¹⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

▼ M4

2. Če je odobrena vključitev dodatnih dejavnosti in plinov, lahko Komisija istočasno odobri dodelitev dodatnih pravic in pooblasti druge države članice, da vključijo te dodatne dejavnosti in pline.

3. Na pobudo Komisije ali na zahtevo države članice se lahko sprejmejo ►M9 akti ◄ o spremljanju in poročanju za emisije iz dejavnosti, naprave in toplogredne pline, ki niso navedeni kot kombinacija v Prilogi I, če se spremljanje in poročanje lahko izvedeta z zadostno točnostjo.

▼ M9

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za tozadevno dopolnitev te direktive.

▼ M4*Člen 24a***Usklajena pravila za projekte, ki zmanjšujejo emisije****▼ M9**

1. Poleg vključitev iz člena 24, lahko Komisija sprejme ukrepe za izdajanje pravic ali dobropisov v zvezi s projekti, ki jih upravljajo države članice in ki zmanjšujejo emisije toplogrednih plinov, ki niso zajete v EU ETS.

Taki ukrepi so skladni z akti, sprejetimi v skladu s prejšnjim členom 11b(7), kot je veljal pred 8. aprilom 2018. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive z določitvijo postopka, po katerem je treba ravnati.

▼ M4

Takšni ukrepi ne smejo imeti za posledico dvojno štetje zmanjšanja emisij niti ovirati izvajanja drugih ukrepov politik za zmanjšanje emisij, ki niso vključene v ►M9 EU ETS ◄. Ukrepi se sprejmejo le, če vključitev ni možna v skladu s členom 24, naslednji pregled ►M9 EU ETS ◄ pa obravnava usklajevanje obsega teh emisij v celotni ►M9 Uniji ◄.

▼ M9

▼ M4

3. Država članica lahko zavrne dodelitev pravic ali dobropisov za nekatere vrste projektov, ki zmanjšujejo emisije toplogrednih plinov na njenem ozemlju.

Takšni projekti se bodo izvajali na podlagi soglasja države članice, v kateri projekt poteka.

▼ B*Člen 25***Povezave z drugimi sistemi trgovanja z emisijami toplogrednih plinov**

1. Skleniti je treba sporazume s tretjimi državami iz Priloge B h Kjotskemu protokolu, ki so protokol ratificirale, da se predvidi medsebojno priznavanje pravic med ►M9 EU ETS ◄ in drugimi sistemi trgovanja z emisijami toplogrednih plinov, v skladu s pravili iz člena 300 Pogodbe.

▼ M4

1a. Lahko se sklenejo sporazumi za vzajemno priznavanje pravic med ►**M9** EU ETS ◄ in primerljivimi obveznimi sistemi trgovanja z emisijami toplogrednih plinov, ki imajo vzpostavljene omejitve absolutnih emisij v kateri koli drugi državi ali v podveznih ali regionalnih enotah.

1b. Lahko se sklenejo neobvezujoči sporazumi s tretjimi državami ali s podveznimi ali regionalnimi enotami za zagotovitev upravne in tehnične usklajenosti glede pravic v ►**M9** EU ETS ◄ ali drugih obveznih sistemih trgovanja z emisijami z omejitvami absolutnih emisij.

▼ M9**▼ M2***Člen 25a***Ukrepi tretjih držav za zmanjšanje vpliva letalstva na podnebne spremembe**

1. ►**M9** Kadar tretja država sprejme ukrepe za zmanjšanje učinka letov, ki imajo vzlet v tej tretji državi in pristanek v Uniji, na podnebne spremembe, Komisija po posvetovanju s to tretjo državo in z državami članicami v okviru odbora iz člena 22a(1) preuči razpoložljive možnosti za zagotovitev optimalnega medsebojnega delovanja EU ETS in ukrepov te države.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za spremembo Priloge I k tej direktivi, na podlagi katerih se leti, ki prihajajo iz zadevne tretje države, izključijo iz letalskih dejavnosti iz Priloge I ali se zagotovijo vse druge spremembe letalskih dejavnosti iz Priloge I, razen v zvezi s področjem uporabe, ki izhajajo iz obveznosti sporazuma, sklenjenega v skladu s členom 218 Pogodbe o delovanju Evropske unije. ◄

Komisija lahko Evropskemu parlamentu in Svetu predlaga kakršne koli druge spremembe te direktive.

Komisija lahko po potrebi v skladu s členom 300(1) Pogodbe Svetu da priporočila za začetek pogajanj za sklenitev sporazuma z zadevno tretjo državo.

2. ►**M9** Unija ◄ in države članice si še naprej prizadevajo doseči dogovor o globalnih ukrepih za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz letalstva. Komisija glede na vsak tak dogovor preuči, ali so potrebne spremembe te direktive, v kolikor se uporablja za operatorje zrakoplovov.

▼ B*Člen 26***Sprememba Direktive 96/61/ES**

V členu 9(3) Direktive 96/61/ES se dodajo naslednji pododstavki:

„Kadar so emisije toplogrednih plinov iz naprave določene v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive

▼B

Sveta 96/61/ES (*) v zvezi s katero koli dejavnostjo, ki se izvaja v tej napravi, dovoljenje ne vključuje mejne vrednosti emisij za neposredne emisije tega plina, če to ni potrebno za zagotovitev, da se ne povzroči znatno lokalno onesnaženje.

Za dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES se države članice lahko odločijo, da ne bodo naložile zahtev glede energetske učinkovitosti za kurilne naprave ali druge naprave, ki izpuščajo ogljikov dioksid na lokaciji.

Kadar je potrebno, pristojni organi ustrezno spremenijo dovoljenje.

Predhodni trije odstavki se ne uporabljajo za naprave, ki so v skladu s členom 27 Direktive 2003/87/ES začasno izključeni iz sistema trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti.

(*) UL L 275, 25.10.2003, str. 32.“

▼M4*Člen 27***Izključitev malih naprav, ki so predmet enakovrednih ukrepov**

1. Po posvetovanju z upravljavcem lahko države članice iz ►**M9** EU ETS ◀ izključijo naprave, katerih emisije v poročilu pristojnemu organu so manjše od 25 000 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida in imajo med izvajanjem dejavnosti izgorevanja nazivno vhodno toplotno moč pod 35 MW brez emisij iz biomase v vsakem od predhodnih treh let pred obvestilom iz točke (a) in ki so predmet ukrepov, ki bodo dosegli enakovreden prispevek k zmanjšanju emisij, če zadevna država članica upošteva naslednje pogoje:

- (a) Komisijo obvesti o vsaki takšni napravi, pri čemer podrobno opredeli sprejete enakovredne ukrepe, ki se uporabljajo za to napravo, s katerimi bo dosežen enakovreden prispevek k zmanjšanju emisije, še pred rokom za predložitev seznama naprav v skladu s členom 11(1) in najpozneje, ko se ta seznam predloži Komisiji;
- (b) potrdi, da je vzpostavljena ureditev spremljanja, da se oceni, ali katera koli naprava v katerem koli koledarskem letu izpušča 25 000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase. Države članice lahko v skladu s členom 14 dovolijo poenostavljene postopke spremljanja, poročanja in preverjanja za naprave, katerih povprečna emisija med letoma 2008 in 2010 ne presega 5 000 ton letno;
- (c) če katera koli naprava v katerem koli koledarskem letu izpušča 25 000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase ali če ukrepi, ki se uporabljajo za to napravo, s katerimi bo dosežen enakovreden prispevek k zmanjšanju emisij, niso več vzpostavljeni, potrdi, da bo naprava ponovno vključena v ►**M9** EU ETS ◀;
- (d) objavi informacije iz točk (a), (b) in (c) za pripombe javnosti.

Izključijo se lahko tudi bolnišnice, če sprejmejo enakovredne ukrepe.

▼ M4

2. Če po treh mesecih od datuma objave za pripombe javnosti Komisija v nadaljnjih šestih mesecih ne poda ugovora, se izključitev šteje za odobreno.

Po predaji pravic v zvezi z obdobjem, v katerem je naprava v ►**M9** EU ETS ◀, je naprava izključena, država članica pa ji ne izdaja več brezplačnih pravic v skladu s členom 10a.

3. Kadar se naprava v skladu z odstavkom 1(c) ponovno vključi v ►**M9** EU ETS ◀, se vse pravice, ki so bile dodeljene skladno s členom 10a, priznajo, začnši z letom ponovne vključitve. Pravice, dodeljene tem napravam, se odštejejo od količine pravic, s katerimi bo v skladu s členom 10(2) država članica, v kateri je naprava, trgovala na dražbi.

▼ M9

Vsaka taka naprava se ohrani v EU ETS za preostanek obdobja iz člena 11(1), med katerim je bila ponovno vključena.

▼ M4

4. Za naprave, ki v obdobju 2008–2012 niso bile vključene v ►**M9** EU ETS ◀, se lahko uporabljajo poenostavljene zahteve za spremljanje, poročanje in preverjanje za določanje emisij v treh letih pred obvestilom iz odstavka 1(a).

▼ M9*Člen 27a***Izbirna izključitev naprav, ki izpustijo manj kot 2 500 ton**

1. Države članice lahko iz EU ETS izključijo naprave, katerih emisije v poročilu pristojnemu organu zadevne države članice so manjše od 2 500 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida brez upoštevanja emisij iz biomase v vsakem od predhodnih treh let pred obvestilom iz točke (a), pod pogojem, da zadevna država članica:

- (a) Komisijo obvesti o vsaki taki napravi pred rokom za predložitev seznama naprav v skladu s členom 11(1) ali najpozneje, ko se ta seznam predloži Komisiji;
- (b) potrdi, da je vzpostavljena poenostavljena ureditev spremljanja, da se oceni, ali katera koli naprava v katerem koli koledarskem letu izpušča 2 500 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez upoštevanja emisij iz biomase;
- (c) če katera koli naprava v katerem koli koledarskem letu izpušča 2 500 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez upoštevanja emisij iz biomase, potrdi, da bo naprava ponovno vključena v EU ETS, ter

▼ **M9**

(d) informacije iz točk (a), (b) in (c) da na voljo javnosti.

2. Kadar se naprava v skladu s točko (c) odstavka 1 tega člena ponovno vključi v EU ETS, se vse pravice, ki so bile dodeljene na podlagi člena 10a, priznajo, začevši z letom ponovne vključitve. Pravice, dodeljene taki napravi, se odštejejo od količine pravic, s katerimi bo v skladu s členom 10(2) država članica, v kateri je naprava, trgovala na dražbi.

3. Države članice lahko iz EU ETS izključijo tudi rezervne ali pomožne enote, ki niso obratovale več 300 ur na leto v vsakem od predhodnih treh let pred obvestilom iz točke (a) odstavka 1, pod enakimi pogoji, kot so določeni v odstavkih 1 in 2.

▼ **M4***Člen 28*

Prilagoditve, ki bodo veljale, ko bo ►M9** Unija ◄ odobrila mednarodni sporazum o podnebnih spremembah**

1. V treh mesecih od podpisa ►**M9** Unije ◄ mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah, ki do leta 2020 vodi do obveznega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za več kot 20 % v primerjavi z ravno iz leta 1990, kar se kaže tudi v zavezi o 30 % zmanjšanju, ki je bila sprejeta na zasedanju Evropskega sveta marca 2007, Komisija predloži poročilo, v katerem oceni zlasti naslednje dejavnike:

- (a) naravo ukrepov, ki so bili dogovorjeni v okviru mednarodnih pogajanj, ter zaveze za zmanjšanje emisij, primerljive zmanjšanju v ►**M9** Uniji ◄, ki so jih sprejele druge razvite države, ter zaveze gospodarsko naprednejših držav v razvoju, da bodo ustrezno prispevale glede na svojo odgovornost in zmožnosti;
- (b) vplive mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah in posledično možnosti, ki so potrebne na ravni ►**M9** Unije ◄, da se premakne k bolj ambicioznemu cilju 30 % zmanjšanja na uravnotežen, pregleden in enakopraven način, ob upoštevanju dela, opravljenega v prvem obdobju obveznosti po Kjotskem protokolu;
- (c) konkurenčnost predelovalne industrije ►**M9** Unije ◄ v zvezi tveganjem premestitve emisij CO₂;
- (d) učinek mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah na druge gospodarske sektorje ►**M9** Unije ◄;
- (e) posledice za kmetijski sektor ►**M9** Unije ◄, vključno s tveganjem premestitve emisij CO₂;
- (f) primerne načine za vključevanje emisij in odvzeme, povezane z rabo zemljišč, spreminjanjem namembnosti zemljišč in gozdarstvom v ►**M9** Uniji ◄;

▼ **M4**

- (g) pogozdovanje, obnovo gozdov, preprečevanje krčenja in propadanja gozdov v tretjih državah v primeru, da se s tem v zvezi oblikuje mednarodno priznan sistem;
- (h) potrebo po dodatnih politikah in ukrepih ►**M9** Unije ◄ zaradi zavez ►**M9** Unije ◄ in držav članic k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

2. Na podlagi poročila iz odstavka 1 Komisija, če je to primerno, predloži Evropskemu parlamentu in Svetu zakonodajni predlog za spremembo te direktive v skladu z odstavkom 1, z namenom, da bi direktiva o spremembi začela veljati po tem, ko bo ►**M9** Unija ◄ odobrila mednarodni sporazum o podnebnih spremembah, ob upoštevanju zaveze o zmanjšanju emisij, ki jih je treba izpolniti v okviru tega sporazuma.

Predlog temelji na načelih preglednosti, gospodarske in stroškovne učinkovitosti, pravičnosti in solidarnosti pri porazdelitvi prizadevanj med državami članicami.

3. Predlog po potrebi omogoči upravljavcem, da poleg dobropisov, predvidenih s to direktivo, uporabijo CER, ERU ali druge odobrene dobropise tretjih držav, ki so ratificirale mednarodni sporazum o podnebnih spremembah.

4. Predlog po potrebi vključuje tudi druge ukrepe, ki so potrebni za doseganje obveznih zmanjšanj v skladu s členom 1 na pregleden, uravnotežen in pravičen način, ter zlasti izvedbene ukrepe, da določi uporabo dodatnih vrst dobropisov iz projektov s strani upravljavcev v ►**M9** EU ETS ◄ poleg tistih iz odstavkov 2 do 5 člena 11a ali uporabo drugih ustreznih mehanizmov, ki so nastali v okviru mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah, s strani teh upravljavcev.

5. Predlog vključuje ustrezne prehodne in odložilne ukrepe za obdobje do začetka veljavnosti mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah.

▼ **M6***Člen 28a*▼ **M8**

Odstopanja, ki se uporabljajo pred izvajanjem globalnega tržnega ukrepa ICAO

▼ **M6**

1. Države članice z odstopanjem od člena 12(2a), člena 14(3) in člena 16 zahteve iz navedenih določb obravnavajo kot izpolnjene in ne ukrepajo proti operatorjem zrakoplovov, kar zadeva:

▼ **M8**

(a) vse emisije iz letov na letališča v državah zunaj EGP in z njih v vsakem koledarskem letu od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2023, ob upoštevanju pregleda iz člena 28b;

▼ M8

- (b) vse emisije iz letov med letališčem v najbolj oddaljeni regiji v smislu člena 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije in letališčem v drugi regiji EGP v vsakem koledarskem letu od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2023, ob upoštevanju pregleda iz člena 28b.

▼ M6

Za namene členov 11a, 12 in 14 se preverjene emisije iz letov, na katere se prvi pododstavek ne nanaša, obravnavajo kot preverjene emisije operatorja zrakoplovov.

▼ M8

2. Z odstopanjem od členov 3e in 3f se operatorjem zrakoplovov, za katere veljajo odstopanja iz točk (a) in (b) odstavka 1 tega člena, vsako leto izda določeno število brezplačnih pravic, zmanjšano v sorazmerju z zmanjšano obveznostjo predaje iz navedenih točk.

Z odstopanjem od člena 3f(8) se pravice, ki se ne dodelijo iz posebne rezerve, ukinejo.

Od 1. januarja 2021 se pri številu pravic, dodeljenih operatorjem zrakoplovov, upošteva uporaba linearnega faktorja iz člena 9, ob upoštevanju pregleda iz člena 28b.

Države članice pred 1. septembrom 2018 glede dejavnosti v obdobju od 1. januarja 2017 do 31. decembra 2023 objavijo število pravic za letalstvo, dodeljenih vsakemu operatorju zrakoplova.

▼ M6

3. Z odstopanjem od člena 3d države članice na dražbi prodajo zmanjšano število pravic za letalstvo, zmanjšano v sorazmerju z zmanjšanim številom vseh izdanih pravic.

▼ M8

4. Z odstopanjem od člena 3d(3) se število pravic, ki jih za obdobje od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2023 na dražbi ponudi vsaka država članica, zmanjša, tako da ustreza deležu njenih dodeljenih emisij iz letov, za katere se ne uporablja odstopanje iz točk (a) in (b) odstavka 1 tega člena.

▼ M6

5. Z odstopanjem od člena 3g operatorji zrakoplovov niso dolžni predložiti načrtov za spremljanje, v katerih so določeni ukrepi za spremljanje emisij in poročanje o njih, v zvezi z leti, za katere se uporabljajo odstopanja iz točk (a) in (b) odstavka 1 tega člena.

▼M8

6. Z odstopanjem od členov 3g, 12, 15 in 18a, kadar so skupne letne emisije operatorja zrakoplovov nižje od 25 000 ton CO₂ ali kadar so skupne letne emisije operatorja zrakoplovov iz letov, na katere se točki (a) in (b) odstavka 1 tega člena ne nanašata, nižje od 3 000 ton CO₂, njegove emisije štejejo za preverjene emisije, če so določene z uporabo orodja za majhne onesnaževalce, ki je odobreno z Uredbo Komisije (EU) št. 606/2010 ⁽¹⁾, in je podatke vanj vnesel Eurocontrol iz svojega sistema za podporo ETS. Države članice smejo za nekomercialne operatorje zrakoplovov izvajati poenostavljene postopke, če taki postopki zagotavljajo enako natančnost, kot jo zagotavlja orodje za majhne onesnaževalce.

7. Odstavek 1 tega člena se za države, s katerimi je bil dosežen sporazum v skladu s členom 25 ali 25a, uporablja le v skladu s pogoji takega sporazuma.

Člen 28b

Poročanje in pregled Komisije glede izvajanja globalnega tržnega ukrepa ICAO

1. Komisija pred 1. januarjem 2019 in nato v rednih časovnih presledkih poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o napredku pri pogajanjih v okviru ICAO za izvajanje globalnega tržnega ukrepa v zvezi z emisijami od leta 2021 dalje, zlasti glede: (i) relevantnih instrumentov ICAO, vključno s standardi in priporočenimi praksami; (ii) priporočil, ki jih je odobril Svet ICAO, relevantnih za globalni tržni ukrep; (iii) vzpostavitve globalnega registra; (iv) nacionalnih ukrepov, ki so jih tretje države sprejele za izvajanje globalnega tržnega ukrepa v zvezi z emisijami od leta 2021 dalje; (v) posledic zadržkov tretjih držav ter (vi) drugega ustreznega razvoja dogodkov in veljavnih instrumentov.

V skladu z globalnim pregledom stanja v okviru UNFCCC Komisija poroča tudi o prizadevanjih za uresničitev ambicioznega dolgoročnega cilja letalskega sektorja, da bi do leta 2050 prepolovili emisije CO₂ iz letalstva v primerjavi z ravnmi iz leta 2005.

2. Komisija v roku 12 mesecev po tem, ko ICAO sprejme ustrezne instrumente, in preden začne veljati globalni tržni ukrep, Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem preuči načine prenosa navedenih instrumentov v pravo Unije z revizijo te direktive. Komisija v navedenem poročilu poleg tega po potrebi obravnava predpise v zvezi z leti znotraj EGP. Preuči tudi ambicije in splošno okoljsko celovitost globalnega tržnega ukrepa, vključno z njegovimi splošnimi ambicijami v zvezi s cilji iz Pariškega sporazuma, stopnjo udeležbe, njegovo

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 606/2010 z dne 9. julija 2010 o odobritvi poenostavljenega orodja, ki ga je razvila Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (Eurocontrol) za ocenjevanje porabe goriva nekaterih operatorjev zrakoplovov z majhnimi emisijami (UL L 175, 10.7.2010, str. 25)

▼ M8

izvršljivost, preglednost, kazni za neskladnost, postopke za sodelovanje javnosti, kakovost izravnalnih dobropisov, spremljanje, poročanje in preverjanje emisij, registre, odgovornost, kakor tudi pravila o uporabi biogoriv. Poleg tega v poročilu preuči, ali je treba revidirati določbe, sprejete na podlagi člena 28c(2).

3. Komisija poročilu iz odstavka 2 tega člena po potrebi priloži predlog Evropskemu parlamentu in Svetu za spremembo, črtanje, podaljšanje ali nadomestitev odstopanj iz člena 28a, ki je skladen z zavezo Unije glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v celotnem gospodarstvu do leta 2030, da bi ohranili okoljsko celovitost in učinkovitost podnebnih ukrepov Unije.

▼ M9*Člen 28c***Določbe glede spremljanja, poročanja in preverjanja za namene globalnega tržnega ukrepa**

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive v zvezi z ustreznim spremljanjem, poročanjem in preverjanjem emisij za namene izvajanja globalnega tržnega ukrepa Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) na vseh progah, ki jih ta ukrep zajema. Navedeni delegirani akti temeljijo na relevantnih instrumentih, sprejetih v ICAO, preprečujejo kakršno koli izkrivljanje konkurence in so skladni z načeli iz aktov iz člena 14(1), hkrati pa zagotavljajo, da se predložena poročila o emisijah preverijo v skladu z načeli preverjanja in merili iz člena 15.

▼ M4*Člen 29***Poročilo za zagotavljanje boljšega delovanja trga z ogljikom**

Če ima na podlagi rednih poročil o trgu z ogljikom iz člena 10(5) Komisija na voljo dokaze, da trg z ogljikom ne deluje pravilno, predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu. Poročilu lahko po potrebi priloži predloge za povečanje preglednosti trga z ogljikom in predloge ukrepov za izboljšanje njegovega delovanja.

*Člen 29a***Ukrepi v primeru pretiranega nihanja cen**

1. Če cena pravic v več kot šestih zaporednih mesecih preseže trikratno povprečno ceno pravic na evropskem trgu ogljika v prejšnjih dveh letih, Komisija takoj skliče sestanek odbora, ustanovljenega v skladu s členom 9 Odločbe št. 280/2004/ES.

▼M4

2. Če razvoj cen iz odstavka 1 ni skladen s spreminjajočimi se tržnimi temelji, se lahko ob upoštevanju stopnje razvoja cen sprejme enega od naslednjih ukrepov:

- (a) ukrep, ki državam članicam omogoča, da prenesejo na zgodnejši termin prodajo na dražbi tistega dela pravic, ki je temu namenjen.
- (b) ukrep, ki državam članicam omogoči prodajo na dražbi do 25 % preostalih pravic iz rezerve za nove udeležence.

Ti ukrepi se sprejmejo v skladu z upravljalnim postopkom iz člena 23(4).

3. Vsi ukrepi v največji možni meri upoštevajo poročila, ki jih je Komisija predložila Evropskemu parlamentu in Svetu v skladu s členom 29, kot tudi vse druge zadevne informacije, ki jih zagotovijo države članice.

4. Ureditve za uporabo teh določb so določene v ►**M9** aktih ◀, navedenih v členu 10(4).

▼M9*Člen 30***Pregled z vidika izvajanja Pariškega sporazuma in razvoja na trgih ogljika v drugih večjih gospodarstvih**

1. Ta direktiva se pregleduje z vidika mednarodnega razvoja dogodkov in prizadevanj za uresničitev dolgoročnih ciljev Pariškega sporazuma.

2. Ukrepi za podporo nekaterim energetske intenzivnim industrijskim panogam, ki so lahko izpostavljene tveganju premestitve emisij CO₂, iz členov 10a in 10b, se pregledujejo v luči ukrepov podnebne politike drugih večjih gospodarstev. V tem okviru Komisija tudi razmisli, ali bi bilo treba še bolj uskladiti ukrepe glede nadomestil za neposredne stroške.

3. Komisija v okviru vsakega svetovnega pregleda stanja, dogovorjenega v okviru Pariškega sporazuma, poroča Evropskemu parlamentu in Svetu, zlasti o tem, ali mora Unija sprejeti dodatne politike in ukrepe v zvezi s potrebnim zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov s strani Unije in njenih držav članic, tudi kar zadeva linearni faktor iz člena 9. Komisija lahko Evropskemu parlamentu in Svetu po potrebi predlaga spremembo te direktive.

4. Komisija pred 1. januarjem 2020 predloži posodobljeno analizo učinkov letalstva, ki niso povezani s CO₂, in ji po potrebi priloži zakonodajne predloge o tem, kako te učinke najboljše obravnavati.

▼M2

POGLAVJE V
KONČNE DOLOČBE

▼B*Člen 31***Izvajanje**

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 31. decembra 2003. O tem takoj obvestijo Komisijo. Komisija o teh zakonih in drugih predpisih obvesti druge države članice.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva. Komisija o tem obvesti druge države članice.

*Člen 32***Začetek veljavnosti**

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

*Člen 33***Naslovniki**

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

▼ **M4***PRILOGA I***VRSTE DEJAVNOSTI, ZA KATERE SE UPORABLJA TA DIREKTIVA**

1. Za naprave ali dele naprav, ki se uporabljajo za raziskave, razvoj in preskušanje novih izdelkov in procesov ter za naprave, ki uporabljajo izključno biomaso, ta direktiva ne velja.
2. Spodaj navedene pragovne vrednosti se v splošnem nanašajo na proizvodne zmogljivosti ali obseg proizvodnje. Če se v istem obratu opravlja več dejavnosti, zajetih v isti vrsti, se proizvodne zmogljivosti teh dejavnosti seštevajo.
3. Ko se izračuna skupna nazivna vhodna toplotna moč neke naprave, da se odloči o njeni vključitvi v ►**M9** EU ETS ◀, se sešteje nazivna vhodna toplotna moč vseh tehničnih enot, iz katerih je sestavljena naprava, v katerih izgorevajo goriva. Te enote so lahko med drugim vse vrste kotlov, gorilnikov, turbin, grelnikov, industrijskih peči, sežigalnic, žgalnih peči, peči, sušilnih naprav, motorjev, gorivnih celic, enot CLC (chemical looping combustion units), bakel in toplotnega ali katalitičnega naknadnega zgorevanja. Za namen tega izračuna se ne upoštevajo enote, ki imajo nazivno vhodno toplotno moč pod 3 MW, in enote, ki uporabljajo izključno biomaso. „Enote, ki uporabljajo izključno biomaso“ vključujejo enote, ki uporabljajo fosilna goriva le pri zagonu in odklopu enote.
4. Če se enota uporablja za dejavnost, pri kateri prag ni izražen kot skupna nazivna vhodna toplotna moč, ima prag te dejavnosti prednost pri odločanju o vključitvi v ►**M9** EU ETS ◀.
5. Če je prag zmogljivosti katere koli dejavnosti iz te priloge v napravi presežen, se vse enote, v katerih izgorevajo goriva, razen enot za sežiganje nevarnih ali komunalnih odpadkov, vključijo v dovoljenje za emisije toplogrednih plinov.
6. Od 1. januarja 2012 bodo vključeni vsi leti, ki imajo vzlet ali pristanek na letališču, ki se nahaja na ozemlju države članice, za katero velja Pogodba.

Dejavnosti	Toplogredni plini
Izgorevanje goriv v napravah s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW (razen v napravah za sežiganje nevarnih ali komunalnih odpadkov)	Ogljikov dioksid
Rafiniranje mineralnega olja	Ogljikov dioksid
Proizvodnja koksa	Ogljikov dioksid
Praženje ali sintranje, vključno s peletiranjem, kovinskih rud (vključno s sulfidnimi rudami)	Ogljikov dioksid
Proizvodnja surovega železa ali jekla (primarno in sekundarno taljenje), vključno z neprekinjenim litjem, z zmogljivostjo nad 2,5 tone na uro	Ogljikov dioksid
Proizvodnja ali predelava železa in jekla (vključno z železovimi zlitinami), pri katerih obratujejo kurilne enote s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW. Predelava med drugim vključuje valjarne, pregrevalnike, kalilne peči, kovačnice, livarne, premazovalnice in lužilnice.	Ogljikov dioksid

▼ **M4**

Dejavnosti	Toplogredni plini
Proizvodnja primarnega aluminija.	Ogljikov dioksid in perfluorirani ogljikovodiki
Proizvodnja sekundarnega aluminija pri kateri obratujejo kurilne enote s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW.	Ogljikov dioksid
Proizvodnja ali predelava barvnih kovin, vključno s proizvodno zlitin, rafinacija, litje itd., pri katerih obratujejo kurilne enote s skupno nazivno vhodno toplotno močjo (vključno z gorivi, ki se uporabljajo kot reducenti) nad 20 MW.	Ogljikov dioksid
Proizvodnja cementnega klinkerja v rotacijskih pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 500 ton na dan ali v drugih pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 50 ton na dan	Ogljikov dioksid
Proizvodnja apna ali žganje dolomita ali magnezita v rotacijskih ali drugih pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 50 ton na dan	Ogljikov dioksid
Proizvodnja stekla, vključno s steklenimi vlakni, s talilno zmogljivostjo nad 20 ton na dan	Ogljikov dioksid
Izdelav keramičnih izdelkov z žganjem, zlasti strešnikov, opek, ognjevdržnih opek, ploščic, lončevine ali porcelana, s proizvodno zmogljivostjo nad 75 ton na dan	Ogljikov dioksid
Proizvodnja izolacijskega materiala iz mineralne volne z uporabo stekla, kamna ali žlindre s talilno zmogljivostjo nad 20 ton na dan	Ogljikov dioksid
Sušenje ali žganje mavca ali proizvodnja mavčnih plošč in drugih mavčnih proizvodov, kjer obratujejo kurilne enote z nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW	Ogljikov dioksid
Proizvodnja papirne kaše iz lesa ali drugih vlaknatih materialov	Ogljikov dioksid
Proizvodnja papirja ali kartona, s proizvodno zmogljivostjo nad 20 ton na dan	Ogljikov dioksid
Proizvodnja industrijskega oglja, ki vključuje karbonizacijo organskih snovi, kot so olja, katrani ter ostanki krekinga in destilacije, pri katerih obratujejo kurilne enote s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW	Ogljikov dioksid
Proizvodnja dušikove kisline	Ogljikov dioksid in dušikov oksid
Proizvodnja adipinske kisline	Ogljikov dioksid in dušikov oksid

▼ **M4**

Dejavnosti	Toplogredni plini
Proizvodnja glioksala in glioksilne kisline	Ogljikov dioksid in dušikov oksid
Proizvodnja amoniaka	Ogljikov dioksid
Proizvodnja voluminoznih organskih kemikalij s krekingom, reformingom, delno ali polno oksidacijo ali s podobnimi procesi s proizvodno zmogljivostjo nad 100 ton na dan	Ogljikov dioksid
Proizvodnja vodika (H ₂) in sinteznega plina z reformingom ali delno oksidacijo s proizvodno zmogljivostjo nad 25 ton na dan	Ogljikov dioksid
Proizvodnja natrijevega karbonata (Na ₂ CO ₃) in natrijevega bikarbonata (NaHCO ₃)	Ogljikov dioksid
Zajemanje toplogrednih plinov iz naprav, obravnavanih v tej direktivi, za namene prenosa in geološkega shranjevanja na kraju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES	Ogljikov dioksid
Prenos toplogrednih plinov s cevovodi za geološko shranjevanje na kraju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES	Ogljikov dioksid
Geološko shranjevanje toplogrednih plinov na kraju shranjevanja, ki jih dovoljuje Direktiva 2009/31/ES.	Ogljikov dioksid
Letalstvo	Ogljikov dioksid
Leti, ki imajo pristanek na ali vzlet iz letališča na ozemlju države članice, za katero velja Pogodba.	
Ta dejavnost ne vključuje:	
(a) letov izključno za prevoz v okviru službenih potovanj vladajočega monarha ali njegovih bližnjih sorodnikov, predsednikov držav, predsednikov vlad in vladnih ministrov države, ki ni država članica, kadar je to z ustreznim kazalnikom stanja navedeno v načrtu leta;	
(b) vojaških letov z vojaškimi zrakoplovi ter carinskih in policijskih letov;	
(c) letov za iskanje in reševanje, letov za gašenje požarov, letov v humanitarne namene in letov v primeru nujne medicinske pomoči, ki jih odobri ustrezen pristojni organ;	
(d) vseh letov, ki potekajo izključno na podlagi pravil vizualnega letenja, kakor so določena v Prilogi 2 k Čikaški konvenciji;	
(e) letov, ki se zaključijo na istem letališču, na katerem je letalo vzletelo in med katerimi ni bilo vmesnih postankov;	

▼ **M4**

Dejavnosti	Toplogredni plini
(f) letov za usposabljanje izključno za namene pridobitve licence ali ocenjevanja letalskega osebja v pilotski kabini, kadar je to utemeljeno z ustreznim zaznamkom v načrtu leta, v kolikor let ni namenjen prevozu potnikov in/ali tovora ali dostavljanju ali prevažanju zrakoplova; (g) l(g) letov, ki se izvajajo izključno za namene znanstvenih raziskav ali za namene preverjanja, preizkušanja ali certificiranja letal ali letalske ali zemeljske opreme; (h) letov, ki se izvajajo z zrakoplovi s potrjeno največjo vzletno maso, manjšo od 5 700 kg; (i) letov, opravljenih v okviru obveznosti javnih služb, predpisanih v skladu z Uredbo (EGS) št. 2408/92 o letalskih progah znotraj najbolj oddaljenih regij, kot so opredeljene v členu 299(2) Pogodbe, ali na letalskih progah, kadar ponujena zmogljivost ne presega 30 000 sedežev na leto; (j) letov, ki bi, če ne bi bilo te točke, spadali v to dejavnost, v kolikor jih opravijo operatorji v komercialnem zračnem prevozu, — ki opravijo manj kot 243 letov v posameznem obdobju v treh zaporednih štirimesečnih obdobjih ali — katerih skupna letna količina emisij letov je manj kot 10 000 ton letno. ► M11 Leti iz točke (l) in (m) ali leti izključno za prevoz v okviru službenih potovanj vladajočih monarhov in njihovih bližnjih sorodnikov, predsednikov držav, predsednikov vlad in vladnih ministrov države članice se po tej točki ne smejo izključiti; ◀ ► M11 (k) od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2030 letov, ki bi razen v tej točki bili zajeti v tej dejavnosti in ki jih opravi nekomercialni operater zrakoplovov, kadar so skupne letne emisije teh letov manjše od 1 000 ton na leto (vključno z emisijami iz letov iz točke (l) in (m)); ◀ ► M10 (l) leti z letališč v Švici na letališča v EGP; ◀ ► M11 (m) leti z letališč v Združenem kraljestvu na letališča v EGP. ◀	

*PRILOGA II***TOPLOGREDNI PLINI IZ ČLENOV 3 IN 30**

Ogljikov dioksid (CO₂)

Metan (CH₄)

Dušikov oksid (N₂O)

Fluorirani ogljikovodiki (HFC)

Perfluorirani ogljikovodiki (PFC)

Žveplov heksafluorid (SF₆)

▼ M4

PRILOGA IIa

Povišanje odstotka pravic, ki bodo prodane na dražbi, po posameznih državah članicah v skladu s členom 10(2)(a) za namene solidarnosti in rasti v ►M9 Uniji ◀, da se zmanjša emisije in prilagodi na vplive podnebnih sprememb

Delež države članice

▼ M9

▼ M4

Bolgarija	53 %
Češka republika	31 %
Estonija	42 %
Grčija	17 %
Španija	13 %

▼ A1

Hrvaška	26 %
---------	------

▼ M9

▼ M4

Ciper	20 %
Latvija	56 %
Litva	46 %

▼ M9

▼ M4

Madžarska	28 %
Malta	23 %
Poljska	39 %
Portugalska	16 %
Romunija	53 %
Slovenija	20 %
Slovaška	41 %

▼ M9

▼ **M9***PRILOGA IIb***PORAZDELITEV FINANČNIH SREDSTEV IZ SKLADA ZA
MODERNIZACIJO DO 31. DECEMBRA 2030**

Delež sklada za modernizacijo	
Bolgarija	5,84 %
Češka republika	15,59 %
Estonija	2,78 %
Hrvaška	3,14 %
Latvija	1,44 %
Litva	2,57 %
Madžarska	7,12 %
Poljska	43,41 %
Romunija	11,98 %
Slovaška	6,13 %

▼ **M4**

▼ B*PRILOGA IV***NAČELA ZA SPREMLJANJE IN POROČANJE IZ ČLENA 14(1)****▼ M2****DEL A – Spremljanje in poročanje o emisijah iz nepremičnih naprav****▼ B****Spremljanje emisij ogljikovega dioksida**

Emisije se spremljajo bodisi z izračunavanjem bodisi z meritvami.

Izračun

Emisije se izračunajo po formuli:

podatki dejavnosti × faktor emisije × faktor oksidacije

Podatki dejavnosti (uporabljeno gorivo, stopnja proizvodnje itd.) se spremljajo na podlagi podatkov o dobavi goriv ali na podlagi meritev.

Uporabijo se sprejeti faktorji emisije. Faktorji emisije, specifični za dejavnost, so sprejemljivi za vsa goriva. Privzeti faktorji so sprejemljivi za vsa goriva, razen nekomercialnih (gorivo iz odpadkov, kot so pnevmatike in industrijski procesni plini). Privzete faktorje za premog, specifične za plast, ter privzete faktorje za zemeljski plin, specifične za EU ali državo proizvodnje, je treba natančneje opredeliti. Privzete vrednosti IPCC so sprejemljive za proizvode rafinerij. Faktor emisije za biomaso je nič.

Če faktor emisije ne upošteva dejstva, da se nekaj ogljika ne oksidira, se uporabi dodatni faktor oksidacije. Če se izračunajo faktorji emisije, specifični za dejavnost, ki že upoštevajo oksidacijo, faktorja oksidacije ni treba uporabiti.

Uporabijo se privzeti faktorji oksidacije, razviti na podlagi Direktive 96/61/ES, razen če upravljavec lahko dokaže, da so faktorji, specifični za dejavnost, bolj točni.

Izračun se opravi za vsako dejavnost, napravo in gorivo posebej.

Merjenje

Emisije se merijo po standardiziranih ali sprejetih metodah, meritve pa se morajo ujemati z izračunom emisij.

Spremljanje emisij drugih toplogrednih plinov**▼ M9**

Uporabljajo se standardizirane ali sprejete metode, ki jih razvije Komisija v sodelovanju z vsemi ustreznimi deležniki in ki se sprejmejo v skladu s členom 14(1).

▼ B**Poročanje o emisijah**

Vsak upravljavec v poročilo za napravo vključi naslednje informacije:

A. Podatki, ki identificirajo napravo, vključujoč:

- Ime naprave;
- Njen naslov, skupaj s pošto številko in državo;
- Vrsto in število dejavnosti iz Priloge I, ki se izvajajo v napravi;

▼B

- Naslov, številki telefona in faksa ter naslov elektronske pošte osebe za stike; in
 - Ime lastnika naprave in morebitne matičnega podjetja.
- B. Za vsako dejavnost iz Priloge I, ki se izvaja na lokaciji in za katero se izračunavajo emisije:
- Podatki o dejavnosti;
 - Faktorji emisije;
 - Faktorji oksidacije;
 - Skupne emisije; in
 - Negotovost.
- C. Za vsako dejavnost iz Priloge I, ki se izvaja na lokaciji in za katero se merijo emisije:
- Skupne emisije;
 - Informacije o zanesljivosti merilnih metod; in
 - Negotovost.
- D. Za emisije iz izgorevanja poročilo vsebuje tudi faktor oksidacije, razen če je bila oksidacija že upoštevana pri določanju faktorja emisije, specifičnega za dejavnost.

Države članice sprejmejo ukrepe za usklajevanje zahtev za poročanje z vsemi obstoječimi zahtevami za poročanje, da je podjetje čim manj obremenjeno s poročanjem.

▼M2**DEL B – Spremljanje in poročanje o emisijah iz letalstva****Spremljanje emisij ogljikovega dioksida**

Emisije se spremljajo na podlagi izračuna. Emisije se izračunajo z uporabo formule:

poraba goriva × faktor emisije

V porabo goriva je vključeno tudi gorivo, ki ga porabi pomožni motor. Dejanska poraba goriva za vsak let se uporabi vedno, kadar je mogoče, in se izračuna z uporabo formule:

količina goriva v rezervoarjih zrakoplovov po koncu polnjenja z gorivom za zadevni let – količina goriva v rezervoarjih zrakoplovov po koncu polnjenja z gorivom za naslednji let + polnjenje z gorivom za zadevni naslednji let.

Če podatki o dejanski porabi goriva niso na voljo, se na podlagi najzanesljivejših podatkov, ki so na voljo, za ocenjevanje podatkov o dejanski porabi goriva uporabi standardizirana usklajena metoda.

Uporabijo se privzeti faktorji emisij IPCC iz Smernic za popis IPCC 2006 ali naknadnih dopolnil teh smernic, razen če so faktorji emisije, posebni za dejavnost, ki jih identificirajo neodvisno akreditirani laboratoriji, ki uporabljajo analitične metode, natančnejši. Faktor emisije za biomaso je nič.

Za vsak let in vsako gorivo se opravi ločen izračun.

▼ M2**Poročanje o emisijah**

Vsak operator zrakoplova v svoje poročilo na podlagi člena 14(3) vključi naslednje informacije:

A. podatke za identifikacijo operatorja zrakoplova, ki vključujejo:

- ime operatorja zrakoplova,
- njegovo državo članico upravljavko,
- njegov naslov, vključno s pošto številko in državo, in če je drugačen, tudi njegov kontaktni naslov v državi članici upravljavki,
- registrske številke zrakoplovov in vrste zrakoplovov, ki se uporabljajo za izvajanje letalskih dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova, v obdobju, ki ga zajema poročilo,
- število spričevala in organ izdaje spričevala in operativne licence operatorja zrakoplova, pod katerim so bile izvedene letalske dejavnosti zadevnega operatorja zrakoplova iz Priloge I,
- naslov, številki telefona in faksa ter naslov elektronske pošte osebe za stike in
- ime lastnika zrakoplova;

B. za vsako vrsto goriva, za katerega se izračunavajo emisije:

- porabo goriva,
- faktor emisije,
- skupne emisije iz vseh opravljenih letov v obdobju, ki ga zajema poročilo, in ki so del letalskih dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova,
- skupne emisije iz:
 - vseh opravljenih letov, ki v obdobju, ki ga zajema poročilo, spadajo med letalske dejavnosti zadevnega letalskega operaterja iz Priloge I in ki so imeli vzlet na letališču na ozemlju države članice in pristanek na letališču, ki je na ozemlju iste države članice,
 - vseh drugih opravljenih letov, ki so v obdobju, ki ga zajema poročilo, del letalskih dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova,
 - skupne emisije iz vseh opravljenih letov zrakoplovov, ki so v obdobju, ki ga zajema poročilo, del letalskih dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova in ki:
 - so imeli vzlet iz vsake države članice in
 - pristanek v vsaki državi članici iz tretje države,
- faktor negotovosti.

Spremljanje podatkov o tonskih kilometrih za namen členov 3e in 3f

Za vlogo za dodelitev pravic v skladu s členom 3e(1) ali členom 3f(2), se količina letalskih dejavnosti izračuna v tonskih kilometrih z naslednjo formulo:

tonski kilometri = razdalja × koristni tovor

pri čemer:

„razdalja“ pomeni razdaljo velikega kroga med izhodiščnim in ciljnim letališčem, vključno z dodatnim fiksnim faktorjem 95 km; in

▼ M2

„koristni tovor“ pomeni skupno maso tovora, pošte in potnikov, ki jih prevaža.

Pri izračunu koristnega tovora:

- je število potnikov na zrakoplovu število potnikov brez članov posadke,
- operator zrakoplova lahko za zadevne lete za potnike in prijavljeno prtljago, ki je navedena v dokumentaciji o masi in ravnotežju, uporabi dejansko ali standardno maso ali pa privzeto vrednost v višini 100 kg za vsakega potnika in njegovo prijavljeno prtljago.

Poročanje o podatkih o tonskih kilometrih za namen členov 3e in 3f

Operator zrakoplova v svojo vlogo na podlagi člena 3e(1) ali člena 3f(2) vključi naslednje informacije:

A. podatke za identifikacijo operatorja zrakoplova, ki vključujejo:

- ime operatorja zrakoplova,
- njegovo državo članico upravljavko,
- njegov naslov, vključno s pošto številko in državo, in če je drugačen, tudi njegov kontaktni naslov v državi članici upravljavki,
- registrske številke zrakoplovov in vrste zrakoplovov, ki se uporabljajo za izvajanje letalskih dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova, v letu, ki ga zajema poročilo,
- število spričevala in organ izdaje spričevala in operativne licence operatorja zrakoplova, pod katerim so bile izvedene letalske dejavnosti zadevnega operatorja zrakoplova iz Priloge I,
- naslov, številki telefona in faksa ter naslov elektronske pošte osebe za stike in
- ime lastnika zrakoplova;

B. podatke o tonskih kilometrih:

- število letov med letališčem vzleta in pristanka,
- število potnikov med letališčem vzleta in pristanka,
- število tonskih kilometrov med letališčem vzleta in pristanka,
- izbrana metoda izračuna mase potnikov in prijavljene prtljage,
- skupno število tonskih kilometrov za vse lete, opravljene med letom, ki ga zajema poročilo, in ki spadajo med letalske dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova.

▼B*PRILOGA V***MERILA ZA PREVERJANJE IZ ČLENA 15****▼M2****DEL A – Preverjanje emisij iz nepremičnih naprav****▼B****Splošna načela**

1. Emisije iz vsake dejavnosti, navedene v Prilogi I, je treba preveriti.
2. Postopek preverjanja vključuje preučitev poročila na podlagi člena 14(3) in spremljanja v predhodnem letu. Obravnava zanesljivost, verodostojnost in točnost sistemov spremljanja ter podatkov in informacij o emisijah, navedenih v poročilu, zlasti:
 - (a) podatkov o dejavnosti, navedenih v poročilu, ter povezanih meritev in izračunov;
 - (b) izbire in uporabe faktorjev emisije;
 - (c) izračunov, s katerimi so se določile skupne emisije; in
 - (d) kadar se uporabi merjenje, primernosti izbire in uporabe merilnih metod.
3. Emisije v poročilu se lahko potrdijo le, če zanesljivi in verodostojni podatki in informacije dopuščajo določitev emisij z visoko stopnjo gotovosti. Za visoko stopnjo gotovosti mora upravljavalec dokazati, da:
 - (a) v podatkih v poročilu ni neskladij;
 - (b) so bili podatki zbrani v skladu z veljavnimi znanstvenimi standardi; in
 - (c) so ustrezne evidence naprave popolne in skladne.
4. Preveritelju se omogoči dostop do vseh lokacij in informacij, povezanih s predmetom preverjanja.
5. Preveritelju upošteva, ali je naprava registrirana v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS).

Metodologija**Strateška analiza**

6. Preverjanje temelji na strateški analizi vseh dejavnosti v napravi. To pomeni, da mora preverjevalec imeti pregled nad vsemi dejavnostmi in njihovim pomenom za emisije.

Analiza procesov

7. Preverjanje predloženih informacij se, kadar je to primerno, opravi na lokaciji naprave. Preverjevalec s kontrolami na kraju samem določi zanesljivost podatkov in informacij v poročilu.

Analiza tveganja

8. Preverjevalec oceni vse vire emisij v napravi glede na zanesljivost podatkov za vsak vir, ki prispeva k skupnim emisijam naprave.

▼B

9. Na podlagi te analize preveritelj izrecno določi tiste vire, ki predstavljajo veliko tveganje napake, ter druge vidike postopka spremljanja in poročanja, ki verjetno prispevajo k napakam pri določanju skupnih emisij. To vključuje zlasti izbiro faktorjev emisije in izračunov, potrebnih za določitev ravni emisij iz posameznih virov. Posebno pozornost je treba posvetiti virom, ki predstavljajo veliko tveganje napake, in zgoraj navedenim vidikom postopka spremljanja.
10. Preveritelj upošteva vse učinkovite metode nadzorovanja tveganja, ki jih uporablja upravljavec, da bi čim bolj zmanjšal stopnjo negotovosti.

Poročilo

11. Preveritelj pripravi poročilo o postopku potrjevanja in navede, ali je poročilo na podlagi člena 14(3) zadovoljivo. V tem poročilu morajo biti navedene vse zadeve, pomembne za opravljeno delo. Izjava, da je poročilo na podlagi člena 14(3) zadovoljivo, se lahko poda, če navedene skupne emisije po mnenju preveritelja niso pomembno netočne.

Minimalne zahteve za usposobljenost preveritelja

12. Preveritelj je neodvisen od upravljavca, svoje dejavnosti izvaja profesionalno in objektivno ter razume:
 - (a) določbe te direktive ter ustrezne standarde in navodila, ki jih sprejme Komisija na podlagi člena 14(1);
 - (b) zakonodajne, regulatorne in upravne zahteve, pomembne za dejavnosti, ki se preverjajo; in
 - (c) pridobivanje vseh informacij, povezanih z vsakim virom emisij v napravi, zlasti v zvezi z zbiranjem, merjenjem, izračunavanjem in poročanjem podatkov.

▼M2**DEL B – Preverjanje emisij iz letalskih dejavnosti**

13. Splošna načela in metodologija iz te priloge se uporabijo za preverjanje poročil o emisijah iz letov, ki spadajo v letalske dejavnosti iz Priloge I.

V ta namen:

- (a) v odstavku 3 se sklicevanje na upravljavca šteje za sklicevanje na operatorja zrakoplova in v točki (c) navedenega odstavka sklicevanje na napravo za sklicevanje na zrakoplov, ki izvaja letalske dejavnosti iz poročila;
- (b) v odstavku 5 se sklicevanje na napravo šteje za sklicevanje na operatorja zrakoplova;
- (c) v odstavku 6 se sklicevanje na dejavnosti, ki se izvajajo na napravi, šteje za sklicevanje na letalske dejavnosti iz poročila, ki jih izvaja operator zrakoplova;
- (d) v odstavku 7 se sklicevanje na mesto naprave šteje za sklicevanje na mesta, ki jih operator zrakoplova uporablja za izvajanje letalskih dejavnosti iz poročila;
- (e) v odstavkih 8 in 9 se sklicevanje na vire emisij v napravi šteje za sklicevanje na zrakoplov, za katerega je operator zrakoplova odgovoren, in
- (f) v odstavkih 10 in 12 se sklicevanje na operatorja šteje za sklicevanje na operatorja zrakoplova.

▼ M2**Dodatne določbe za preverjanje poročil o emisijah iz letalstva**

14. Preveritelj preveri zlasti:

- (a) da so upoštevani vsi leti v letalski dejavnosti, navedeni v Prilogi I. Pri tej nalogi si preveritelj pomaga s podatki o časovnem razporedu in drugimi podatki o prometu operatorja zrakoplova, vključno s podatki iz Eurocontrola, ki jih zahteva ta operator;
- (b) da se podatki o skupni porabi goriva in podatki o kupljenem ali kako drugače dobavljenem gorivu za zrakoplov, ki opravlja letalske dejavnost, na splošno med seboj ujemajo.

Dodatne določbe za preverjanje podatkov o tonskih kilometrih, predloženih za namene členov 3e in 3f

15. Splošna načela in metodologija za preverjanje poročil o emisijah iz člena 14(3), kot so določena v tej prilogi, se po potrebi uporabijo tudi za preverjanje podatkov o tonskih kilometrih.
16. Preveritelj preveri zlasti, ali se v vlogi operatorja zrakoplova iz členov 3e(1) in 3f(2) upoštevajo le leti, ki so se dejansko izvedli in ki spadajo med letalske dejavnosti, navedene v Prilogi I, za katere je letalski operater odgovoren. Pri tej nalogi si preveritelj pomaga s podatki o prometu operatorja zrakoplova, vključno s podatki iz Eurocontrola, ki jih zahteva ta operator. Poleg tega preveritelj preveri, ali se koristni tovor, o katerem poroča operator zrakoplova, ujema z zapisi o koristnem tovoru, ki jih ima ta operator zaradi varnosti.